VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ TƯ

22.10.2025 (2.9 Ất Tỵ)

Số 127 (4261)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân thăm chính thức Cộng hòa Phần Lan

[2]

ĐÔ THỊ CỔ HỘI AN:

Hướng đến mô hình nổi bật của thế giới về bảo tồn di sản

(VH). UBND TP Đà Nẵng vừa tổ chức hội nghị nhằm tổng kết quá trình triển khai Quy hoạch tổng thể đầu tư bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di sản văn hóa thế giới đô thị cổ Hội An gắn với phát triển TP Hội An và du lịch bền vững giai đoạn 2012-2025. Kết quả hội nghị cũng là cơ sở quan trọng để UBND TP Đà Nẵng đề xuất Chính phủ xây dựng Quy hoạch tổng thể cho di sản trong giai đoạn tiếp theo nhằm bảo tồn và phát huy bền vững nhất các giá trị đô thị cổ Hội An. [8+9]

Một góc đô thị cổ Hội An — Ảnh: K.CHI

KỲ HỌP THỨ X, QUỐC HỘI KHÓA XV:

Đại biểu đánh giá cao vai trò của ngành Văn hóa

[3]

Tăng tốc để hiện thực hóa mục tiêu năm 2025

[6]

Nửa thế kỷ bồi đắp dòng chảy văn học nghệ thuật

[9]

VĂN HÓA & SUY NGẪM

Không nên đặt tên doanh nghiệp tùy tiện, phản cảm!

● ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG

Hiện nay, trào lưu đặt tên doanh nghiệp, hàng quán, cơ sở kinh doanh theo kiểu độc lạ, gây sốc đang diễn ra khá phổ biến. Mới đây nhất, mạng xã hội phản ánh về những doanh nghiệp có tên gọi rất kỳ lạ, phản cảm liên quan đến những người nổi tiếng vi phạm pháp luật.

Mục đích của chủ doanh nghiệp, cơ sở kinh doanh là muốn để lại ấn tượng gì đó đặc biệt nhằm gây hiệu ứng khác lạ, xôn xao trong dư luận, từ đó thu hút khách hàng, phục vụ mục đích kinh doanh, sản xuất, mua bán đắt hàng nhưng nhiều trường hợp lợi dụng kẽ hở pháp luật mà đặt tên doanh nghiệp không phù hợp, phản cảm. **(Xem tiếp trang 2)**

Người dân Phú Gia mong sớm di dời khỏi vùng sạt lở

[4]

Cắt giảm thủ tục hành chính cho lao động ngoại tỉnh

[5]

U22 VIỆT NAM HƯỚNG ĐẾN SEA GAMES 33:

Kỳ vọng vào sự chuẩn bị

[14]

Lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân thăm chính thức Cộng hòa Phần Lan

Sáng qua 21.10 (theo giờ địa phương), lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam thăm chính thức Cộng hòa Phần Lan theo lời mời của Tổng thống Phần Lan Alexander Stubb được tổ chức trọng thể tại Phủ Tổng thống. Tổng thống Cộng hòa Phần Lan Alexander Stubb và phu nhân chủ trì Lễ đón chính thức.

Đúng 10h00 (theo giờ địa phương), xe chở Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân tiến vào Phủ Tổng thống. Tổng thống Cộng hòa Phần Lan Alexander Stubb và phu nhân chào đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân tại nơi đỗ xe, sau đó mời Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân đứng vào vị trí danh dự. Quân nhạc cử Quốc thiều Việt Nam và Quốc thiều Phần Lan. Hai bên đã giới thiệu đại biểu tham dự tại Lễ đón. Tiếp đó, Tổng thống Phần Lan Alexander Stubb và phu nhân mời Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân di chuyển lên phòng viết sổ lưu niệm.

Tổng Bí thư Tô Lâm bày tỏ vui mừng và phấn khởi đến thăm đất nước Phần Lan tươi đẹp, sáng tạo, văn hóa và nhân ái; cảm ơn ngài Tổng thống, phu nhân và nhân dân Phần Lan đón tiếp trọng thị, thân tình và thiện cảm. Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh Việt Nam đánh giá cao vai trò và mối quan hệ tốt đẹp với Phần Lan; tin tưởng, chuyến thăm Phần Lan này sẽ đóng góp tích cực, mở ra trang mới trong quan hệ giữa hai nước, đóng góp cho hòa bình, ổn định, phát triển ở khu vực và thế giới. Kết thúc Lễ đón, Tổng thống Phần Lan Alexander Stubb và Tổng Bí thư Tô Lâm dẫn đầu Đoàn đại biểu cấp cao hai nước tiến hành hội đàm.

Đây là chuyến thăm cấp cao nhất của lãnh đạo Việt Nam tới Phần Lan, thể hiện sự coi trọng sâu sắc của Việt Nam đối với mối quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác nhiều mặt với Phần Lan. Kim ngạch thương mại hai chiều giữa Việt Nam - Phần Lan tăng trưởng liên tục trong những năm trở lại đây. Hợp tác trong lĩnh vực giáo dục - đào tạo được mở rộng, hiện có gần 20 cơ sở giáo dục đại học Việt Nam đang hợp tác hiệu quả với các đối tác Phần Lan và hơn 2.500 du học sinh Việt Nam đang học tập tại Phần Lan trong các ngành kinh tế, công nghệ thông tin, du lịch...

Tổng thống Cộng hòa Phần Lan Alexander Stubb và phu nhân chủ trì Lễ đón chính thức Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân **Ảnh: TTXVN**

Khoa học - công nghệ là lĩnh vực hợp tác tiềm năng giữa hai nước với nhiều biên bản ghi nhớ được ký kết từ năm 1995 đến nay. Kể từ khi thiết lập quan hệ ngoại giao, Phần Lan liên tục dành viện trợ không hoàn lại, không áp đặt điều kiện chính trị cho Việt Nam, tập trung vào lĩnh vực quản lý nguồn nước, xóa đói giảm nghèo, thích ứng với biến đổi khí hậu, lâm nghiệp… Hai nước cũng tích cực thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực khác. Năng lượng là lĩnh vực hợp tác lâu dài, nhiều tiềm năng trong quan hệ hai nước, với các trọng tâm triển khai năng lượng tái tạo tại các khu vực khó khăn; phát triển năng lượng tái tạo và các dự án, khung pháp lý liên quan. Về văn hóa, thể thao và du lịch, hai bên tổ chức được một số hoạt động giao lưu văn hóa tại mỗi nước trong lĩnh vực mỹ thuật, ca múa nhạc, văn học...

Bên cạnh đó, giao lưu nhân dân cũng được quan tâm thúc đẩy với nhiều kết quả tích cực; các hội hữu nghị hai nước làm cầu nối giúp nhân dân hai nước có cơ hội biết đến nhiều hơn những nét đẹp văn hóa, truyền thống đất nước, con người của nhau. Chuyến thăm chính thức Cộng hòa Phần Lan lần này của Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam là cơ hội quan trọng để hai nước nhìn lại những thành tựu hợp tác tốt đẹp trong quá khứ cũng như đề ra những định hướng lớn, làm mới quan hệ, tạo xung lực, đưa quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác nhiều mặt lên tầm cao mới. **P.V (tổng hợp)**

Không nên...

(Tiếp theo trang 1)

Mặc dù pháp luật hiện hành không quy định, không cấm các chủ doanh nghiệp phải đặt tên như thế này, như thế kia. Tuy vậy, thực tế có nhiều doanh nghiệp, công ty có tên gọi rất phản cảm, tiêu cực như kiểu công ty "tự nhiên thấy đói", "cười lên cái coi", "mấy thằng khùng"... Điều này không chỉ không phù hợp với mục đích kinh doanh của doanh nghiệp mà trái với truyền thống văn hóa, tên gọi thuần Việt, tốt đẹp của dân tộc. Cái tên không chỉ thể hiện tâm nguyện, ước muốn, hy vọng của chủ doanh nghiệp về sự phát triển, hưng thịnh của doanh nghiệp mà còn phải phù hợp với truyền thống văn hóa của dân tộc. Việc đặt tên các doanh nghiệp gây "sốc", được những người trong cuộc coi là khác lạ, ấn tượng nhưng thực chất là "quái lạ", dị hợm và thực chất đã đi ngược lại truyền thống tốt đẹp của dân tộc.

Bên cạnh đó, nhiều trường hợp người lập doanh nghiệp và đặt tên khác lạ, tên "vớ vẩn" với mục đích không phải để kinh doanh mà là "lấy le", tạo "số má" nhằm đánh bóng tên tuổi, vụ lợi hoặc chỉ để... giải trí, cho vui! Điều này không góp phần vào việc phát triển doanh nghiệp, tạo môi trường làm ăn, kinh doanh đàng hoàng, lành mạnh mà có dấu hiệu gây nhiễu loạn thị trường, cộng đồng doanh nghiệp theo kiểu thành lập doanh nghiệp "ma" không nhằm kinh doanh, sản xuất mà vì mục đích khác, không chính đáng.

Thiết nghĩ, việc cho phép doanh nghiệp được lựa chọn, quyết định tên gọi của doanh nghiệp không phải để chủ doanh nghiệp muốn đặt tên thế nào thì đặt, hoàn toàn theo ý kiến của họ mà phải có quy định cụ thể về vấn đề này. Theo đó, các chủ doanh nghiệp có thể tự mình lựa chọn tên doanh nghiệp nhưng phải đàng hoàng, lành mạnh, phù hợp với truyền thống văn hóa của dân tộc. Các cơ quan chức năng quản lý, đăng ký thành lập doanh nghiệp phải có trách nhiệm quy định, hướng dẫn việc đặt tên doanh nghiệp phù hợp, nhất là phải có quy định cụ thể, rõ ràng vấn đề này; tương tự như việc đặt tên người (cá nhân) đã được Bộ Tư pháp quy định, hướng dẫn rất rõ ràng.

Tuyệt đối không thể tùy tiện trong việc đặt tên doanh nghiệp gây phản cảm, trái với truyền thống phong tục tập quán của dân tộc. Bởi như vậy không chỉ gây phản cảm, tiêu cực trong giao dịch, kinh doanh mà còn gây nhiễu loạn thị trường, khó khăn trong quản lý doanh nghiệp không cần thiết. ■

Triển lãm tranh cổ động tấm lớn tuyên truyền kỷ niệm 80 năm Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên bầu Quốc hội Việt Nam

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3657/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức triển lãm tranh cổ động tấm lớn tuyên truyền kỷ niệm 80 năm Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên bầu Quốc hội Việt Nam (6.1.1946 - 6.1.2026).

Triển lãm nhằm tuyên truyền sâu rộng về truyền thống lịch sử, văn hóa và cách mạng của dân tộc; giáo dục tư tưởng chính trị; khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, tự tin, tự chủ, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc, khát vọng cống hiến và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc trong sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, góp phần tạo sự thống nhất cao trong Đảng, sự đồng thuận xã hội để triển khai thực hiện có hiệu quả chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Bên cạnh đó, thông qua các hoạt động tuyên truyền giáo dục về truyền thống lịch sử vẻ vang của Quốc hội Việt Nam trong suốt chặng đường 80 năm gắn bó, đồng hành cùng dân tộc trong cuộc đấu tranh giành độc lập, tự do, thống nhất đất nước cũng như trong công cuộc xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước; đồng thời tôn vinh và tri ân công lao, đóng góp to lớn của các đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp qua các thời kỳ. Nâng cao vị thế, hình ảnh của Quốc hội Việt Nam trên trường quốc tế; góp phần củng cố, bồi đắp niềm tin của nhân dân, của cử tri với Quốc hội Việt Nam cũng như sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; Cổ vũ, động viên, truyền cảm hứng, khơi dậy niềm tự hào trong cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân nhằm ra sức phấn đấu, nỗ lực vượt qua khó khăn, hoàn thành tốt các mục tiêu, nhiệm vụ chính trị, thi đua lập thành tích chào mừng các ngày lễ lớn, sự kiện trọng đại của dân tộc.

Triển lãm tranh cổ động tấm lớn tuyên truyền kỷ niệm 80 năm Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên bầu Quốc hội Việt Nam trưng bày từ 100 đến 150 tranh dưới hình thức tranh cổ động tấm lớn in trên bạt nhựa (hiflex) căng trên pa nô khung sắt. Triển lãm sẽ diễn ra vào tháng 11.2025 tại phường Rạch Giá, An Giang.

B.H

Tổ chức phát động cuộc thi sáng tác bài hát về ngành VHTTDL

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3651/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức Phát động cuộc thi sáng tác bài hát về ngành VHTTDL. Theo đó, Bộ VHTTDL giao Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp với Hội Nhạc sĩ Việt Nam và các cơ quan, đơn vị có liên quan tổ chức Phát động cuộc thi sáng tác bài hát về ngành VHTTDL dự kiến trong quý IV.2025 tại thành phố Hà Nội.

V.D

Lễ Tổng kết và trao Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Ba sẽ diễn ra ngày 6.11

Bộ VHTTDL vừa ra Quyết định số 3706/QĐ-BVHTTDL về việc ban hành Kế hoạch tổ chức Lễ Tổng kết và trao Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Ba. Việc tổ chức Lễ Tổng kết và trao Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Ba nhằm ghi nhận, tôn vinh và khen thưởng các tác giả, nhóm tác giả có tác phẩm xuất sắc; các tập thể, cá nhân có đóng góp tích cực trong quá trình tham gia Giải và đối với sự nghiệp phát triển văn hóa Việt Nam.

Bên cạnh đó, tiếp tục giới thiệu, quảng bá những kết quả, thành tựu của công tác văn hóa, thông tin, thể thao và du lịch; phát hiện, biểu dương các điển hình tiên tiến, qua đó cổ vũ, động viên cán bộ, công chức, viên chức, người lao động toàn ngành văn hóa, thông tin, thể thao và du lịch chung sức, đồng lòng, cống hiến nhiều hơn nữa cho sự nghiệp phát triển văn hóa Việt Nam; đồng thời, tạo điều kiện để các nhà báo giao lưu, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn, nghiệp vụ, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động thông tin, tuyên truyền, báo chí trong các lĩnh vực văn hóa, thông tin, thể thao và du lịch.

Theo Kế hoạch, Lễ Tổng kết và trao giải sẽ diễn ra vào ngày 6.11 tại Nhà hát Hồ Gươm, số 40 Hàng Bài, phường Cửa Nam, thành phố Hà Nội. Bộ VHTTDL yêu cầu, việc tổ chức Lễ Tổng kết và trao Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Ba phải được thực hiện trang trọng, thiết thực, tiết kiệm và hiệu quả; bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, đơn vị và cá nhân có liên quan trong quá trình triển khai thực hiện.

L.SƠN

KỲ HỌP THỨ X, QUỐC HỘI KHÓA XV:

Đại biểu đánh giá cao vai trò của ngành Văn hóa

● **THU SÂM**

Tại phiên thảo luận tổ vào sáng qua 21.10, nhiều đại biểu Quốc hội bày tỏ sự đồng tình và đánh giá cao vai trò của Bộ VHTTDL trong việc tổ chức các ngày lễ lớn của đất nước, cũng như những kết quả nổi bật mà ngành đã đạt được thời gian qua.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng phát biểu tại phiên thảo luận tổ sáng 21.10 **Ảnh: XUÂN TRƯỜNG**

Trước đó, vào sáng 20.10, tại Tòa nhà Quốc hội, kỳ họp thứ X, Quốc hội khóa XV đã chính thức khai mạc. Phát biểu khai mạc kỳ họp, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn cho biết, theo chương trình kỳ họp, trong khoảng 40 ngày, Quốc hội sẽ xem xét, thảo luận và quyết định khối lượng công việc rất lớn, nhiều nội dung có ý nghĩa quan trọng chiến lược. Tiếp đó, Thủ tướng Phạm Minh Chính trình bày Báo cáo kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội năm 2025 và 5 năm 2021-2025; dự kiến kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2026.

Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam Đỗ Văn Chiến trình bày Báo cáo tổng hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và nhân dân gửi đến kỳ họp thứ X, Quốc hội khóa XV; tiếp đến Chủ tịch Trần Thanh Mẫn trình bày dự thảo Báo cáo công tác nhiệm kỳ khóa XV của Quốc hội…

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã cảm ơn các ý kiến đánh giá và đề xuất nhiều giải pháp để lĩnh vực văn hóa phát triển bền vững.

Lĩnh vực văn hóa, xã hội đã có bước tiến rõ rệt

Tại phiên họp, đại biểu Phạm Văn Hòa (Đồng Tháp) bày tỏ niềm vui khi hầu hết các chỉ tiêu kinh tế, xã hội đều đạt và vượt kế hoạch, cho thấy sự chỉ đạo, điều hành hiệu quả của Chính phủ cùng sự giám sát sát sao của Quốc hội. Trong bức tranh chung ấy, lĩnh vực văn hóa, xã hội được xem là điểm sáng.

Đại biểu Hòa nhấn mạnh, chỉ trong một năm, đất nước đã tổ chức thành công hai sự kiện đặc biệt có ý nghĩa lịch sử: Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công, Quốc khánh 2.9. Bộ VHTTDL đã thể hiện rõ vai trò chủ đạo, góp phần tạo nên không khí lễ hội, lan tỏa tinh thần đoàn kết, niềm tự hào dân tộc trong toàn dân. Ông đồng tình với báo cáo của Chính phủ rằng, lĩnh vực văn hóa, xã hội đã có bước tiến rõ rệt; đời sống của nhân dân được nâng lên; công nghiệp văn hóa, giải trí phát triển mạnh mẽ…

Bên cạnh đó, đại biểu Phạm Văn Hòa cũng ghi nhận những thành tích nổi bật của thể thao Việt Nam, đặc biệt là thể thao thành tích cao khi Việt Nam luôn có mặt trong nhóm dẫn đầu khu vực Đông Nam Á và nằm trong tốp 20 châu Á. Cùng quan điểm, đại biểu Nguyễn Thanh Cầm (Đồng Tháp) cho rằng đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân đã được nâng cao rõ rệt. Bà đặc biệt ấn tượng với công tác tổ chức và tuyên truyền các ngày lễ lớn được thực hiện chu đáo, chuyên nghiệp, mang lại không khí hào hùng, khơi dậy tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc và khát vọng vươn lên của đất nước.

Trong khi đó, đại biểu Huỳnh Minh Tuấn (Đồng Tháp) nêu ý kiến cần bổ sung trong báo cáo của Chính phủ những nội dung liên quan đến bố trí nguồn lực cho việc trùng tu, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa, lĩnh vực còn ít được đề cập. Đại biểu Tô Văn Tám (Quảng Ngãi) lại đặc biệt chú ý đến sự phát triển mạnh mẽ của công nghiệp văn hóa, minh chứng qua thành công của các bộ phim như *Đào, Phở và Piano* hay *Mưa đỏ*, những tác phẩm cho thấy đề tài lịch sử, cách mạng vẫn có sức sống mạnh mẽ khi được thể hiện bằng ngôn ngữ điện ảnh hiện đại, gần gũi với khán giả trẻ. Theo ông, nếu được đầu tư đúng hướng, công nghiệp văn hóa chắc chắn sẽ mang lại giá trị kinh tế, xã hội và tinh thần to lớn.

Đại biểu Bùi Hoài Sơn (Hà Nội) nhấn mạnh, bên cạnh những kết quả rất đáng ghi nhận, lĩnh vực văn hóa vẫn còn một số thách thức và khoảng trống thể chế cần được khắc phục để văn hóa thực sự trở thành động lực phát triển chứ không chỉ là lĩnh vực hỗ trợ. "Văn hóa chỉ có thể phát triển khi có đội ngũ nghệ sĩ, trí thức, nhà nghiên cứu và cán bộ quản lý văn hóa được đào tạo bài bản, có năng lực sáng tạo và tư duy hội nhập. Cần bổ sung chính sách đãi ngộ, đào tạo, sử dụng nhân tài văn hóa, nghệ thuật, đồng thời tăng cường cơ chế đặt hàng sáng tạo văn hóa công từ ngân sách nhà nước", đại biểu Sơn nêu quan điểm.

Cần có chính sách ưu tiên cho nguồn nhân lực văn hóa

Cảm ơn các đại biểu đã ghi nhận và đánh giá cao đóng góp của ngành Văn hóa, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng khẳng định, đây cũng là thời điểm nhìn lại một nhiệm kỳ với nhiều nỗ lực và đạt kết quả đáng ghi nhận. Ông nhấn mạnh, chưa bao giờ lĩnh vực văn hóa được quan tâm, đặt đúng vị trí như hiện nay.

Để có được những chuyển biến này, trước hết là nhờ sự chỉ đạo sâu sát của Đảng, Nhà nước và sự chủ động, tham mưu đúng hướng của các cơ quan chuyên môn, giúp Chính phủ kịp thời tháo gỡ những điểm nghẽn, tạo động lực phát triển mới. Bộ trưởng cho biết, ngay sau Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo Ủy ban Văn hóa, Giáo dục phối hợp với Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh và Bộ VHTTDL tổ chức Hội thảo "Xây dựng thể chế, chính sách và nguồn lực cho phát triển văn hóa". Từ hội thảo này, ngành đã xác định được những khâu đột phá, nhận diện đúng vấn đề thể chế là nguồn lực quan trọng cho phát triển. Từ đó từng bước đồng bộ, hoàn thiện thể chế và đã kịp thời sửa đổi, bổ sung các luật.

Việc sửa đổi các luật được thực hiện theo hướng kiến tạo để phát triển, tạo không gian cho sự phát triển mới. Bộ trưởng dẫn chứng việc sửa đổi Luật Di sản văn hóa đã góp phần để di sản không phải là tài sản cất đi mà trở thành tài sản vô giá, thúc đẩy sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa. Một điểm nhấn khác, theo Bộ trưởng, việc Quốc hội thông qua chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Dù ban đầu còn nhiều ý kiến băn khoăn, song thực tế đã chứng minh đây là chủ trương đúng đắn, giúp phát huy sức mạnh nội sinh của văn hóa, coi văn hóa là nền tảng của phát triển bền vững.

Bộ trưởng cũng thông tin, tại Hội nghị Thế giới về Chính sách Văn hóa và Phát triển bền vững (MONDIACULT 2025) do UNESCO phối hợp với Chính phủ Tây Ban Nha tổ chức, Việt Nam đã đề xuất sáng kiến triển khai "Thập kỷ văn hóa vì sự phát triển bền vững", thể hiện vai trò của một thành viên có trách nhiệm, chủ động, đóng góp vào văn minh nhân loại. Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cũng thông tin, Bộ đang xây dựng dự thảo Nghị quyết của Bộ Chính trị về Chấn hưng và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên mới. Ông kỳ vọng Nghị quyết khi được ban hành, sẽ cùng với các Nghị quyết trụ cột khác tạo nền tảng phát triển bền vững cho đất nước.

Đáng chú ý, Bộ trưởng nhấn mạnh yếu tố con người, nhân tố then chốt quyết định thành công của sự nghiệp văn hóa. Ông cho rằng, để văn hóa thực sự phát triển, cần có chính sách ưu tiên cho nguồn nhân lực ngành Văn hóa, đặc biệt là đội ngũ cán bộ ở cơ sở. Việc tinh gọn bộ máy là cần thiết nhưng phải đi kèm với việc cơ cấu lại nguồn nhân lực một cách hợp lý, phù hợp với đặc thù của lĩnh vực. Ông nêu thực tế, có địa phương từng sáp nhập đoàn chèo với đoàn cải lương, kết quả là hỏng cả hai. Bộ trưởng đề nghị Quốc hội và Chính phủ quan tâm hơn đến chính sách đào tạo và bồi dưỡng nhân lực văn hóa, để có đội ngũ cán bộ văn hóa am hiểu chuyên sâu, không phải là những cán bộ "tay ngang". Theo ông, đội ngũ làm công tác văn hóa phải được đào tạo bài bản, có chuyên môn, có lòng say mê, để có thể giữ gìn "hồn cốt văn hóa", nhất là ở cấp cơ sở. Ông ví von, "đường cao tốc hư hỏng, có thể sửa ngay, nhưng những lỗ hổng về tư tưởng, về văn hóa thì cần rất nhiều thời gian mới có thể lấp đầy".

Cùng với đó, Bộ trưởng lưu ý, quá trình sáp nhập địa giới hành chính sẽ mở ra không gian phát triển mới, nhưng các địa phương cần chủ động rà soát, điều chỉnh quy hoạch, đặc biệt là quy hoạch thiết chế VHTTDL. Sau sáp nhập, cần tận dụng lợi thế vùng miền để xây dựng sản phẩm du lịch đặc sắc, mang đậm bản sắc địa phương.■

Khẩn cấp bảo vệ bờ biển Hội An

Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Quảng Nam đã huy động các đơn vị thi công công trình bảo vệ khẩn cấp bờ biển Hội An khẩn trương thực hiện các biện pháp khẩn cấp để ngăn chặn tình trạng sạt lở nghiêm trọng tại khu vực bờ biển An Bàng, thuộc khối phố Tân Thạnh, phường Hội An Tây.

Để ngăn chặn tạm thời tình trạng sạt lở bờ biển, các đơn vị tham gia thi công đã dùng phương tiện hạng nặng, vận chuyển hàng trăm khối bê tông đúc sẵn, mỗi khối nặng 5 tấn, sử dụng vải địa kỹ thuật để "vá" những khu vực bờ biển An Bàng bị sóng đánh liên tiếp gây sạt lở nặng. Sử dụng máy đào có công suất lớn, múc lượng đất, cát trên đất liền để bù vào những khu vực xung yếu đã bị sóng biển gây sạt lở nặng. Ông Nguyễn Chín, tổ trưởng Tổ dân phố Tân Thành, phường Hội An Tây cho biết, tình trạng sạt lở bờ biển An Bàng đã diễn ra trong nhiều năm qua và đặc biệt nghiêm trọng trong mấy ngày qua đó ảnh hưởng của bão số 12. Hiện nay các đơn vị đã tập trung lượng lớn phương tiện, vật tư, thiết bị và nhân lực để thi công tạm thời, nhằm ngăn chặn tình trạng sạt lở bờ biển lấn vào đến gần nhà ở, bà con rất mừng. Ông Lê Tự Khánh, Trưởng phòng Quản lý Dự án 2, Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Quảng Nam cho biết, mấy ngày qua, do ảnh hưởng của bão số 12, triều cường và sóng lớn liên tiếp dội vào đất liền, gây sạt lở nghiêm trọng tại bờ biển An Bàng, đặc biệt là khu vực khu phố Tân Thạnh, phường Hội An Tây.

Thực hiện sự chỉ đạo quyết liệt của Phó Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng Trần Nam Hưng, Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Quảng Nam phối hợp với UBND phường Hội An Tây tập trung nhiều phương tiện, thiết bị, vật tư, nhân lực để trước mắt tạm thời ngăn chặn tình trạng sạt lở bờ biển ngày càng nghiêm trọng vào đất liền, nhằm bảo vệ hạ tầng du lịch, đất đai và nhà ở của nhân dân trong khu vực này.

Chủ tịch UBND phường Hội An Tây Bùi Văn Dũng cho biết, tình hình sạt lở bờ biển An Bàng trong mỗi mùa mưa bão ngày càng nặng hơn, đã vượt ngoài khả năng của địa phương. Trước mắt, địa phương đã căng dây, cắm biển cảnh báo, cử lực lượng túc trực ở những khu vực nguy hiểm để đề phòng rủi ro có thể xảy ra. Với sự vào cuộc quyết liệt của các cấp chính quyền và của liên danh các đơn vị tham gia thi công công trình bảo vệ khẩn cấp bờ biển Hội An trong việc ngăn chặn kịp thời tình trạng sạt lở, người dân trong khu vực đã tạm thời yên tâm trước khi bão số 12 tràn vào đất liền.

B.N

Người dân Phú Gia mong sớm di dời khỏi vùng sạt lở

● **SƠN THÙY**

Những năm qua, người dân sinh sống ở vùng chân núi Phú Gia, xã Chân Mây - Lăng Cô (TP Huế) thường xuyên phải "chạy sạt lở" khi có mưa to. Đây là "điểm nóng" được cảnh báo nguy cơ sạt lở núi nên 14 hộ dân sống trong cảnh nơm nớp lo sợ, mong sớm được di dời tái định cư.

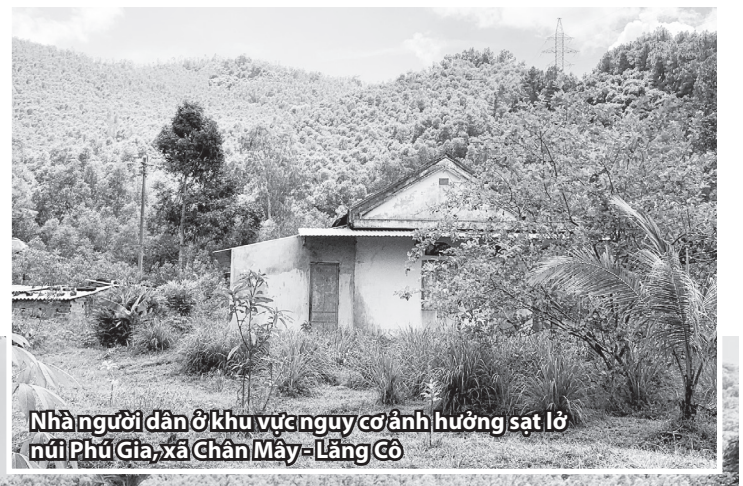
Trong các đợt mưa lớn vừa qua, người dân thôn Phú Gia lại khăn đùm khăn gói di dời khỏi nhà để phòng, tránh sạt lở núi. Khu làng dưới chân núi Phú Gia vốn bình yên, cây cối xanh mát, đất đai màu mỡ nên nhiều người dân đã chọn đến đây sinh sống, lập nghiệp. Nhưng những năm gần đây, thiên tai liên tục đe dọa, mưa lớn gây sạt trượt đất, nước tràn vào hư hại nhà cửa; đặc biệt từ khi phía trên núi Phú Gia xuất hiện vết nứt dài khoảng 50m, rộng 4m khiến nguy cơ sạt trượt rình rập.

Kể từ đầu mùa mưa, bà Nguyễn Thị Quýt đã phải đóng cửa nhà chuyển đến người thân tạm trú vì lo sợ mưa to sẽ xảy ra sạt lở đất đá. Cuối năm 2024, đợt mưa lớn kéo dài đã làm cho đất từ trên núi tràn xuống, vùi lấp nền nhà phía sau của gia đình bà Quýt. Từ đó, khi nghe có mưa là bà Quýt không dám ở lại nhà. Bà Nguyễn Thị Quýt cho biết, mỗi lần có dự báo mưa bão, cán bộ xã cũng về yêu cầu gia đình và các hộ dân trong khu vực di dời đến các nhà người thân hoặc trường học để đảm bảo an toàn. Nhà nào có con cái, người thân thì đến tránh trú, còn không địa phương sẽ hỗ trợ di dời đến các cơ sở kiên cố, không cho ai ở lại nhà.

Ông Nguyễn Ngọc Tuấn, một hộ dân sinh sống lâu năm ở dưới chân núi Phú Gia kể rằng, khoảng 5 năm trở lại đây, các hộ dân nơi đây sống thấp thỏm do sợ sạt lở núi. Mùa mưa lớn, già trẻ lớn bé ở đây phải thu dọn đồ đạc di dời đi tránh trú, hết mưa mới dám khăn gói về nhà. Cứ nghe chính quyền địa phương thông báo là bà con cũng lo di chuyển, không dám ở nhà sợ xảy ra chuyện. Tình trạng ở khu vực nói trên đã nhiều lần được các cấp chính quyền kiến nghị để triển khai di dời tái định cư cho người dân. Tháng 4.2025, UBND TP Huế phê duyệt dự án di dời, tái định cư vùng sạt lở núi Phú Gia kết hợp trồng cây xanh tạo mảng xanh, với tổng kinh phí khoảng 65 tỉ đồng.

Theo Phó Chủ tịch UBND xã Chân Mây - Lăng Cô Nguyễn Văn Tánh, qua rà soát có 14 hộ dân ở khu vực núi Phú Gia bị ảnh hưởng phải di dời. Hiện nay đã có thông báo thu hồi đất và đang triển khai kiểm kê, kiểm đếm để lập phương án bồi thường, tái định cư. Dự kiến năm 2026, các hộ dân sẽ chuyển đến nơi mới tại khu định cư thôn Phước Lộc (xã Lộc Tiến cũ), đảm bảo an toàn và sinh kế lâu dài. Được biết, dự án do Ban Quản lý dự án Đầu tư xây dựng khu vực 3 TP Huế làm chủ đầu tư. Theo Chi cục Thủy lợi và Biến đổi khí hậu (Sở Nông nghiệp và Môi trường TP Huế), trên địa bàn thành phố hiện có 29 xã, phường nguy cơ xảy ra sạt lở đất, gồm sạt trượt núi, bờ sông, biển, các tuyến giao thông… Riêng xã Chân Mây - Lăng Cô, ngoài khu vực núi ở thôn Phú Gia thì nguy cơ sạt lở còn đe dọa ở khu vực thôn Thổ Sơn (xã Lộc Tiến cũ); khu vực các đèo Phước Tượng, Hải Vân, đường lên đỉnh Bạch Mã; mái ta-luy dọc tuyến đường đến khu du lịch Laguna; sườn núi phía Đông mũi Chân Mây; sạt lở dọc sông Bù Lu… Tại các xã A Lưới 1, 2, 3, 4, 5 (địa bàn huyện A Lưới cũ), nguy cơ sạt lở núi, sông suối cũng đang "báo động" với hơn 700 hộ dân trong khu vực bị ảnh hưởng.

Ông Nguyễn Đình Đức, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường TP Huế cho biết: Sở đã yêu cầu các cơ quan chức năng phối hợp với chính quyền các địa phương tập trung rà soát, cắm biển cảnh báo các khu vực nguy cơ sạt lở, sạt trượt; đồng thời, khẩn trương triển khai gia cố các điểm xung yếu để đảm bảo an toàn cho người dân trong mùa mưa bão. Từng địa phương cũng đã xây dựng phương án di dời dân khi có nguy cơ. Ở vùng núi các xã A Lưới, Khe Tre, Phú Lộc, Phong Điền có nhiều điểm nguy cơ sạt lở; trong đó núi Phước Tượng, núi Phú Gia ở xã Chân Mây - Lăng Cô có nguy cơ cao... Về lâu dài, địa phương cũng có phương án đầu tư các khu tái định cư để có lộ trình di dời, sơ tán người dân khỏi khu vực nguy cơ sạt lở. ■

Nhà người dân ở khu vực nguy cơ ảnh hưởng sạt lở núi Phú Gia, xã Chân Mây - Lăng Cô

Ông Nguyễn Ngọc Tuấn lo lắng vì trên núi Phú Gia đã xuất hiện vết nứt rộng khoảng 4m

Cắt giảm thủ tục hành chính cho lao động ngoại tỉnh

● HOÀNG HƯƠNG

Cắt giảm thủ tục hành chính không chỉ là bớt giấy tờ, bớt khâu trung gian, mà là thay đổi cách phục vụ để người dân thực hiện trọn vẹn quyền của mình ngay nơi sinh sống. Với sự phát triển của dịch vụ công trực tuyến, người lao động ngoại tỉnh nay có thể đăng ký tạm trú, tham gia bảo hiểm y tế và giải quyết nhiều thủ tục thiết yếu chỉ bằng vài thao tác điện tử.

Tuy vậy, cải cách chỉ đi hết chặng đường khi người thụ hưởng thật sự chủ động và chính quyền cơ sở đồng hành sát sao.

Từ hồ sơ giấy đến thao tác trực tuyến

Trong nhiều năm, với người lao động ngoại tỉnh sinh sống tạm trú tại các đô thị lớn như Hà Nội, TP.HCM, việc hoàn thiện các thủ tục cơ bản luôn là phép thử về thời gian và chi phí: Từ đăng ký tạm trú, gia hạn giấy phép lái xe, tham gia bảo hiểm y tế đến xin học cho con. Khó khăn cốt lõi không chỉ nằm ở số lượng giấy tờ phải nộp, mà ở việc lệ thuộc vào nơi thường trú, dẫn đến hành trình đi lại, bổ sung, xác nhận kéo dài. Chuyển đổi số hành chính những năm gần đây đã làm thay đổi triệt để trải nghiệm này.

Với đăng ký tạm trú theo Luật Cư trú 2020, quy trình đã chuyển hẳn từ mô hình hồ sơ giấy sang mô hình điện tử. Người lao động đăng nhập Cổng Dịch vụ công bằng tài khoản định danh điện tử mức 2, điền tờ khai cư trú trực tuyến và tải lên tệp chứng minh chỗ ở hợp pháp, thường là hợp đồng thuê nhà hoặc văn bản cho ở nhờ. Đáng chú ý, hợp đồng thuê nhà không bắt buộc chứng thực; người khai chịu trách nhiệm về tính xác thực, và chỉ khi có nghi ngờ cơ quan công an cấp xã, phường mới yêu cầu đối chiếu. Hồ sơ hợp lệ được xử lý trong khoảng ba ngày làm việc, kết quả cập nhật trực tiếp vào Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư; người dân có thể theo dõi trạng thái trên hệ thống và lựa chọn nhận thông báo, nhận kết quả qua bưu chính công ích. Việc số hóa từ khâu nộp đến khâu trả kết quả đã chấm dứt tình trạng "cầm hồ sơ chạy về nơi thường trú xin xác nhận", đồng thời tạo nền dữ liệu để các thủ tục an sinh kế tiếp được thừa hưởng, không phải nộp đi nộp lại giấy xác nhận cư trú.

Ở mảng an sinh, bảo hiểm y tế hộ gia đình có thể tham gia ngay tại nơi tạm trú thay vì quay về hộ khẩu. Người lao động chỉ cần CCCD hoặc định danh điện tử mức 2 và thông tin tạm trú đã cập nhật là đủ. Tờ khai tham gia BHYT nộp trực tuyến; đồng thời có thể đăng ký khám chữa bệnh ban đầu tại cơ sở y tế gần nơi ở để hưởng quyền lợi đúng tuyến như người thường trú. Thẻ BHYT điện tử trên ứng dụng BHXH số (VssID) hỗ trợ tiếp nhận khám chữa bệnh, giảm rủi ro thất lạc giấy tờ. Điểm quan trọng là dữ liệu dân cư và dữ liệu BHXH đã liên thông, giúp xác thực tự động, hạn chế tình trạng "đã tạm trú mà vẫn bị yêu cầu về quê mới làm được thủ tục". Khi quyền lợi y tế gắn với nơi ở thực tế, người lao động có thể yên tâm hơn trong lao động, sinh hoạt, và nuôi dưỡng kế hoạch dài hạn tại đô thị.

Những tiện ích nói trên không chỉ rút bớt khâu, rút ngắn thời gian và chi phí; quan trọng hơn, chúng thay đổi cách thức tương tác giữa Nhà nước và công dân: từ cơ chế nộp - đợi - nhận theo kiểu tuyến tính, sang cơ chế số hóa có thể tra cứu, giám sát và phản hồi theo thời gian thực. Hồ sơ điện tử, trạng thái xử lý minh bạch, kết quả trả qua bưu chính đã tạo chuẩn mực mới cho thủ tục công; với nhóm lao động ngoại tỉnh, điều này đồng nghĩa với việc không còn phụ thuộc vào "cửa" nơi thường trú để được thụ hưởng quyền lợi chính đáng.

Tuy vậy, cần phân biệt rạch ròi giữa cải cách thủ tục và năng lực hạ tầng dịch vụ công. Trong giáo dục, chẳng hạn, ở nhiều địa phương, trẻ em tạm trú được tiếp nhận thuận lợi nhờ dữ liệu cư trú kết nối. Nhưng tại các đô thị đặc biệt đông dân như Hà Nội hay TP.HCM, áp lực sĩ số và quỹ đất trường học hạn chế khiến việc tiếp nhận vẫn phải ưu tiên theo tuyến cho học sinh thường trú để bảo đảm chất lượng. Vướng mắc ở đây chủ yếu do năng lực tiếp nhận của hạ tầng giáo dục, không phải do rào cản hành chính riêng đối với người tạm trú.

Cần sự tham gia chủ động

Chuyển đổi số hành chính sẽ không đi hết con đường nếu người dân, đối tượng thụ hưởng, không chủ động tham gia. Khi hạ tầng, quy trình và dữ liệu đã sẵn sàng, điểm nghẽn không còn ở thể chế mà nằm ở hành vi sử dụng. Một bộ phận lao động ngoại tỉnh vẫn quen tâm thế "đi nộp trực tiếp cho chắc", chưa thấy lợi ích của việc tự làm trực tuyến; một bộ phận khác còn dè dặt với thao tác số, sợ sai, sợ bị từ chối hồ sơ.

Đây là lúc vai trò của chính quyền cơ sở thể hiện rõ nhất. Phường, xã không chỉ là nơi tiếp nhận, mà phải là cầu nối giúp người dân thực hiện quyền của mình. Những mô hình rất cụ thể có thể triển khai đều đặn: tổ chức "ngày dịch vụ công trực tuyến" ngay tại khu nhà trọ, khu công nghiệp; bố trí tổ công nghệ số cộng đồng phối hợp cùng công an cơ sở, đoàn viên thanh niên để hướng dẫn "cầm tay chỉ việc"; đặt bảng hướng dẫn và mã QR tại điểm đông dân cư; chuẩn hóa video, tờ rơi, bộ câu hỏi, đáp án cho các thủ tục phổ biến như đăng ký tạm trú, tham gia BHYT, đổi giấy phép lái xe. Truyền thông chính sách cũng cần đi vào thực chất và "nói đúng nhu cầu". Người lao động cần thông tin cụ thể, ngắn gọn, dễ làm theo: đăng ký tạm trú trực tuyến cần những giấy tờ nào; hợp đồng thuê nhà chỉ cần chụp rõ, không yêu cầu chứng thực; tham gia BHYT hộ gia đình tại nơi tạm trú cần những bước gì; theo dõi tiến độ hồ sơ ở đâu; nhận kết quả bằng cách nào. Càng cụ thể bao nhiêu, rào cản tâm lý càng giảm bấy nhiêu.

Kinh nghiệm từ những nơi làm tốt cho thấy hiệu quả đến từ sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan chuyên môn, chính quyền cơ sở và cộng đồng dân cư. Khi phường, xã thống nhất quy trình, công khai thời hạn xử lý, nhắc việc qua kênh số; khi doanh nghiệp và khu công nghiệp mở điểm hỗ trợ tại chỗ; khi các biểu mẫu điện tử được chuẩn hóa, tỉ lệ hồ sơ trực tuyến tăng rõ rệt, giảm tải cho bộ phận một cửa và tiết kiệm nguồn lực cho cả hai phía.

Ở tầm nhìn dài hạn, đô thị nhân văn là nơi coi người lao động ngoại tỉnh như cư dân thực thụ: Nhà ở công nhân gắn với trường học, trạm y tế, không gian sinh hoạt; dịch vụ công trực tuyến là hạ tầng "mềm" song hành với hạ tầng "cứng". Trọng tâm của cải cách là thay đổi trải nghiệm: Từ đi lại nhiều lần sang ngồi một chỗ làm online; từ nộp bản giấy sang nộp tệp điện tử; từ phụ thuộc hướng dẫn sang tự chủ theo dõi quy trình và nhận kết quả đúng hẹn. Khi cấp cơ sở đóng đúng vai trò cầu nối và người dân coi dịch vụ công trực tuyến là lựa chọn mặc định, cải cách hành chính không còn là khẩu hiệu, mà trở thành thói quen thuận tiện, minh bạch và nhân văn trong đời sống đô thị. ■

Lao động ngoại tỉnh là lực lượng lao động chủ yếu trên các công trình xây dựng tại các thành phố lớn

Từ Nam Quảng Trị đến Đà Nẵng sẽ có mưa phổ biến từ 500-700mm

Dữ liệu của Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia cho thấy, cường độ và hướng di chuyển của bão số 12 không thay đổi và do ảnh hưởng của bão, khu vực Nam Quảng Trị đến Đà Nẵng có mưa phổ biến từ 500-700mm, cục bộ có nơi trên 900mm.

Cụ thể, do ảnh hưởng của hoàn lưu bão và không khí lạnh kết hợp nhiễu động gió Đông, hiệu ứng địa hình nên khoảng từ đêm 22.10 đến ngày 27.10, khu vực từ Hà Tĩnh đến Quảng Ngãi khả năng cao có mưa lớn diện rộng. Tổng lượng mưa phổ biến ở Hà Tĩnh đến Bắc Quảng Trị và Quảng Ngãi khoảng 200-400mm, cục bộ có nơi trên 500mm. Cảnh báo mưa có cường suất lớn trên 200mm/3h. Mưa lớn trên khu vực Trung Bộ còn có khả năng kéo dài đến hết tháng 10. Nguy cơ cao xảy ra lũ quét và sạt lở đất ở vùng núi, ngập lụt vùng trũng thấp và đô thị. "Các địa phương cần lưu ý vận hành an toàn các hồ chứa thủy điện, thủy lợi trước, trong và sau bão, sẵn sàng phương án ứng phó với kịch bản lũ trên các sông từ Quảng Trị đến Quảng Ngãi có khả năng lên mức báo động 3 và vượt báo động 3. Dự báo cấp độ rủi ro thiên tai do lũ, ngập lụt: cấp 3", PGS.TS Mai Văn Khiêm, Giám đốc Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia lưu ý.

Theo Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, hồi 10h ngày 21.10, vị trí tâm bão ở vào khoảng 17,8 độ Vĩ Bắc; 112,4 độ Kinh Đông, cách đặc khu Hoàng Sa khoảng 125km về phía Bắc. Sức gió mạnh nhất vùng gần tâm bão mạnh cấp 9-10 (75-102 km/h), giật cấp 12. Di chuyển theo hướng Tây Nam, tốc độ 10-15 km/h. Dự báo đến 10h ngày 22.10, bão trên vùng biển phía Tây đặc khu Hoàng Sa, cách Đà Nẵng khoảng 190 km về phía Đông Đông Bắc, sức gió mạnh cấp 8, giật cấp 10, di chuyển theo hướng Tây Nam với tốc độ khoảng 10-15 km/h và suy yếu dần. Khu vực ảnh hưởng là vùng biển phía Tây khu vực Bắc Biển Đông (bao gồm đặc khu Hoàng Sa), vùng biển Nam Quảng Trị đến Quảng Ngãi. Cấp độ rủi ro thiên tai cấp 3.

Tiếp đó, đến 10h ngày 23.10, bão trên khu vực Nam Lào, sức gió dưới cấp 6, giật, di chuyển theo hướng Tây Nam với tốc độ khoảng 10 -15 km/h và có khả năng suy yếu dần thành áp thấp nhiệt đới sau đó là một vùng áp thấp. Khu vực ảnh hưởng là vùng biển phía Tây khu vực Bắc Biển Đông (bao gồm đặc khu Hoàng Sa), vùng biển Nam Quảng Trị đến Quảng Ngãi (bao gồm đặc khu đảo Lý Sơn và đảo Cù Lao Chàm). **P.V**

Tăng tốc để hiện thực hóa mục tiêu năm 2025

● ĐINH AN

Từ ngày 18-22.10, Hội Lữ hành G7 (G7 Travel Group) tổ chức chương trình G7 Famtrip 2025 "Biển sông một dải - Kiến tạo tương lai" với sự tham dự của hơn 60 doanh nghiệp thành viên từ 3 miền Bắc - Trung - Nam. Đây là chuyến khảo sát sản phẩm kết hợp với định hướng chiến lược dài hạn nhằm xây dựng sản phẩm du lịch mới, liên vùng biển - đảo - đồng bằng, hướng đến thu hút mạnh mẽ khách trong nước và quốc tế.

Đảo Nam Du, đặc khu Kiên Hải, tỉnh An Giang — Ảnh: MỸ HẠNH

Liên kết để tạo sản phẩm mới

Ông Trương Đức Hải, Chủ tịch Hội Lữ hành G7 cho biết: "Đây là chuyến khảo sát sản phẩm kết hợp với định hướng chiến lược dài hạn nhằm xây dựng sản phẩm du lịch mới, liên vùng biển - đảo - đồng bằng, hướng đến thu hút mạnh mẽ khách trong nước và quốc tế. Doanh nghiệp mong muốn chủ động hơn trong việc kiến tạo sản phẩm thay vì chờ chính sách hay thị trường tự điều tiết. Hoạt động này cũng nhằm thực hiện Nghị quyết 226/NQ-CP của Chính phủ Về mục tiêu tăng trưởng các ngành, lĩnh vực, địa phương và các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm để bảo đảm tăng trưởng cả nước năm 2025 đạt 8,3 - 8,5%", ông Hải nhấn mạnh.

Ông Lê Văn Dũ, Phó chủ tịch thường trực Hội Lữ hành G7 cho biết: "Hơn 60 thành viên, lãnh đạo các doanh nghiệp lữ hành của G7 Travel Group đã trực tiếp khảo sát các tuyến điểm: TP.HCM - Rạch Giá - Nam Du - Hòn Sơn - Hậu Giang - Cần Thơ".

Nam Du, Hòn Sơn hay chợ nổi Cái Răng không thiếu vẻ đẹp, nhưng sản phẩm còn rời rạc và cũ mòn. Hành trình này tập trung trải nghiệm thực tế các dịch vụ vận chuyển, lưu trú, ẩm thực, tour biển đảo và văn hóa sông nước nhằm đo sức chứa, đánh giá mức độ phù hợp với từng thị trường khách nội địa, khách quốc tế tới từ: Đông Bắc Á, ASEAN, châu Âu, châu Mỹ… Để có thể đứng cùng Phuket (Thái Lan) hay Bali (Indonesia) trên bản đồ du lịch khu vực, sản phẩm cần mang bản sắc riêng và đạt chuẩn dịch vụ quốc tế.

"Từ những trải nghiệm thực địa này, doanh nghiệp G7 sẽ xây dựng các dòng sản phẩm du lịch chuyên biệt: Tour biển đảo, khám phá trải nghiệm (Nam Du, Hòn Sơn); Tour sinh thái sông nước - văn hóa bản địa (Hậu Giang, Cần Thơ); Tour caravan, du lịch đường bộ kết nối TP.HCM - miền Tây; Tour nghỉ dưỡng, du lịch xanh hướng tới khách quốc tế có mức chi tiêu cao…", ông Lê Văn Dũ thông tin thêm. Những sản phẩm này sẽ được chuẩn hóa để dễ dàng chào bán trong các chiến dịch xúc tiến thị trường và chương trình Famtrip quốc tế mà Hội Lữ hành G7 tổ chức hoặc tham gia từ nay tới cuối năm 2025.

Đồng hành cùng mục tiêu 25 triệu khách quốc tế

Theo Nghị quyết 226/NQ-CP, ngành Du lịch Việt Nam năm 2025 phải đạt ít nhất 25 triệu lượt khách quốc tế, 150 triệu lượt khách nội địa. Trong bối cảnh đó, G7 Travel Group xác định khảo sát là bước khởi đầu để chuẩn hóa sản phẩm, kết nối cung - cầu, giữa địa phương và doanh nghiệp lữ hành, tạo ra sản phẩm "sẵn bán - sẵn đón khách", đáp ứng nhu cầu thị trường quốc tế ngay từ quý IV.2025.

"Tùy theo thế mạnh của các công ty thành viên, chúng tôi nghiên cứu, khảo sát xu hướng du lịch mới của khách quốc tế; kiến nghị các chính sách về visa, mở đường bay thẳng, tăng cường quảng bá xúc tiến để nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến Việt Nam, tạo điều kiện đi lại thuận lợi cho du khách", ông Trương Đức Hải cho biết.

Song song với khảo sát, các thành viên G7 sẽ thu thập tư liệu, hình ảnh, clip để quảng bá trên hệ thống truyền thông của doanh nghiệp lữ hành, nền tảng số và các kênh quốc tế. Đây chính là cách tiếp cận khách hiệu quả, ít tốn kém, đặc biệt qua mạng lưới các hãng lữ hành quốc tế đang hợp tác cùng G7 Travel Group. Hoạt động khảo sát sản phẩm của Hội Lữ hành G7 là một "mắt xích" quan trọng trong chiến lược tăng nguồn cung sản phẩm, đa dạng hóa điểm đến, kết nối thị trường quốc tế, qua đó góp sức thực hiện mục tiêu 25 triệu khách quốc tế năm 2025.

Theo Tổng cục Du lịch, trong 9 tháng đầu năm 2025, Việt Nam đón hơn 15,4 triệu lượt khách quốc tế, tăng 21,5% so với cùng kỳ năm 2024. Chỉ tính riêng tháng 9 vừa qua, lượng khách quốc tế đã đạt 1,52 triệu lượt, tăng 19,5% so với cùng kỳ năm ngoái. Để đạt mục tiêu 25 triệu lượt khách, trung bình mỗi tháng từ nay đến cuối năm cần thu hút thêm khoảng 2,5 - 3 triệu lượt khách. Đây là một con số không dễ đạt được, đòi hỏi cả hệ thống cùng hành động.

Theo Báo cáo Năng lực cạnh tranh Du lịch toàn cầu của Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) năm 2024, Việt Nam hiện xếp thứ 59/119 quốc gia, trong khi Thái Lan xếp hạng 47, Malaysia hạng 38 và Indonesia hạng 22. Những yếu tố Việt Nam cần cải thiện gồm hạ tầng hàng không, quản lý điểm đến, năng lực tiếp thị quốc gia và chất lượng dịch vụ tại các địa phương. Hiện nay, sản phẩm du lịch của Việt Nam vẫn thiếu tính đặc trưng, marketing quốc gia còn yếu, visa dù đã mở nhưng chưa linh hoạt như Thái Lan, Malaysia, Indonesia…. Nếu không hành động từ bây giờ, Việt Nam sẽ bỏ lỡ làn sóng du lịch với những xu hướng và nhu cầu mới sau dịch Covid-19.

Giai đoạn 2025-2030 sẽ là phép thử cho năng lực cạnh tranh của du lịch Việt Nam trong khu vực. G7 Travel Group là một trong những lực lượng tiên phong hành động từ thực tiễn: Khảo sát, kiến tạo sản phẩm, kết nối thị trường. "Nhưng để những sản phẩm đó phát huy hiệu quả, cần sự đồng hành của chính quyền địa phương trong quản lý điểm đến, của Nhà nước trong chính sách visa, hàng không, chuyển đổi số và truyền thông quốc gia. Mỗi sản phẩm khi thành hình đều phải gắn với trách nhiệm đón khách quốc tế lâu dài", ông Trương Đức Hải nhận định. ■

Ba sản phẩm du lịch mới của Hà Nội

Sở Du lịch Hà Nội vừa công bố sản phẩm du lịch mới năm 2025 với chủ đề "Tinh hoa hội tụ", giới thiệu ba tuyến - điểm du lịch mới mang đậm bản sắc văn hóa Thăng Long - Hà Nội, gắn kết di sản, làng nghề và nông thôn mới. Các sản phẩm du lịch mới của Hà Nội năm 2025 gồm: "Sắc hoa Tường Phiêu", "Con đường Di sản Nam Thăng Long - Tinh hoa làng nghề Việt" và "Con đường Đạo học". Mỗi sản phẩm là một mảnh ghép phản ánh chiều sâu văn hóa, lịch sử và đời sống của Thủ đô ngàn năm văn hiến.

Tại xã Phúc Thọ, sản phẩm "Sắc hoa Tường Phiêu" được hình thành trên diện tích hơn 100 ha, nơi những cánh đồng hồng cổ, cúc cổ và hàng trăm loài hoa, cây cảnh nở rộ quanh năm. Điểm nhấn của khu du lịch là đình Tường Phiêu - di tích quốc gia đặc biệt mang đậm dấu ấn kiến trúc thời Lê, kết tinh giá trị lịch sử và văn hóa của vùng đất cổ. Sự hòa quyện giữa thiên nhiên, di sản và con người đã tạo nên một điểm đến nông thôn độc đáo, nơi du khách có thể chiêm ngưỡng cảnh sắc tươi đẹp, tận hưởng không khí thanh bình và cảm nhận sự mến khách, nghĩa tình của người dân Phúc Thọ.

Bên cạnh đó, tuyến du lịch "Con đường Di sản Nam Thăng Long - Tinh hoa làng nghề Việt" mở ra hành trình kết nối các xã Đại Thanh, Hồng Vân, Ngọc Hồi và Chuyên Mỹ - nơi hội tụ những làng nghề trăm tuổi mang đậm dấu ấn văn hóa lao động và nghệ thuật dân gian. Du khách có thể dừng chân tại làng Hạ Thái nổi tiếng với nghề sơn mài tinh xảo; làng Cựu quyến rũ với kiến trúc Á - Âu và nghề may comple truyền thống; làng Ngâu nức tiếng với rượu hoa Cúc Chi tiến vua; hay làng Phúc Am gắn liền tín ngưỡng dân gian và nghề thủ công. Mỗi điểm đến là một câu chuyện về bàn tay khéo léo và tâm hồn sáng tạo của người thợ Thăng Long, hợp thành bức tranh "Tinh hoa làng nghề Việt" rực rỡ sắc màu.

Sản phẩm "Con đường Đạo học" tại xã Ô Diên mang đến cho du khách hành trình tìm về cội nguồn tri thức của đất Thăng Long xưa. Nơi đây có đền thờ Thái úy Tô Hiến Thành và nhiều bậc hiền tài, là không gian linh thiêng tôn vinh đạo học, tri thức và nhân nghĩa.

Ông Trần Trung Hiếu, Phó Giám đốc Sở Du lịch Hà Nội nhấn mạnh, việc công bố các sản phẩm du lịch mới sẽ là điểm khởi đầu cho hành trình phát triển du lịch Thủ đô mang đậm bản sắc sáng tạo, thân thiện và bền vững. Chùm sản phẩm này không chỉ làm phong phú thêm bản đồ du lịch Hà Nội mà còn góp phần thúc đẩy đổi mới, đa dạng hóa, nâng cao chất lượng dịch vụ, đáp ứng xu hướng phát triển du lịch xanh và du lịch thông minh, qua đó lan tỏa hình ảnh Thủ đô "An toàn - Thân thiện - Chất lượng - Hấp dẫn" đến du khách trong nước và quốc tế.

LAN HƯƠNG

Làng nghề truyền thống níu chân du khách

● **Bài, ảnh: PHƯƠNG NGHI**

Gần trăm năm trước, vùng đất xã Đại An, tỉnh Vĩnh Long hình thành nhiều làng nghề đan thủ công của đồng bào dân tộc Khmer, các sản phẩm bằng tre, trúc, tầm vông như rổ, thúng, sịa, bội, lờ, lọp, cà ná… nổi tiếng khắp nơi. Không chỉ lưu giữ những giá trị văn hóa lâu đời ở vùng nông thôn, các làng nghề truyền thống còn tham gia giải quyết việc làm, tạo thu nhập cho người dân.

Các sản phẩm thu nhỏ của Tổ hợp tác đan ấp Giồng Đình trưng bày và phục vụ khách du lịch

Con đường nhỏ vào ấp Giồng Lớn, xã Đại An trước đây rất nhộn nhịp với hơn 30 chục hộ đan rổ bằng trúc, tầm vông cung ứng cho thương lái bán khắp nơi, giờ chỉ còn hơn chục hộ theo nghề. Bà Thạch Thị Loán ở ấp Giồng Lớn nói: "Thời hoàng kim của nghề truyền thống từ thập niên 90 của thế kỷ trước. Bà con làng nghề thu nhập cũng khá để lo cho cuộc sống, nuôi con cái học hành. Nghề này cần bàn tay khéo léo, cần mẫn làm rất nhiều công đoạn mới ra sản phẩm nhưng thu nhập thấp, bán khó khăn nên hầu như chỉ có người lớn tuổi làm theo kiểu cầm chừng, để làm ra cái rổ rất kỳ công nhưng bán ra chỉ được 20.000 - 30.000 đồng, trừ đi tiền nguyên liệu gồm dây, trúc thì chỉ còn được hơn 15.000 đồng".

Bên cạnh các mặt hàng truyền thống, thời gian gần đây, làng nghề đan truyền thống xã Đại An có nhiều đổi mới, cải tiến mẫu mã để nâng cao sức cạnh tranh trên thị trường. Nhiều cơ sở trong làng nghề đã phát triển thêm các sản phẩm có kích thước nhỏ hơn, phục vụ nhu cầu của khách du lịch hay để trang trí ở các hàng quán, khu du lịch…

Điển hình là Tổ hợp tác ấp Giồng Đình, xã Đại An do nghệ nhân Diệp Thị Trang làm Tổ trưởng, sau thời gian dày công tìm hiểu nhu cầu của thị trường, tìm tòi, tạo ra các phẩm mới, đặc biệt là việc thay đổi mẫu mã thu nhỏ thành những sản phẩm quà tặng lưu niệm cho khách du lịch, đã giúp làng nghề đan truyền thống ấp Giồng Đình hồi sinh.

Bà Diệp Thị Trang cho biết: "So với các sản phẩm truyền thống, sản phẩm thu nhỏ đòi hỏi công lao động và tính tỉ mỉ cao hơn. Mỗi năm Tổ hợp tác đã sản xuất từ 10.000 - 12.000 bộ sản phẩm với giá giao động từ 100.000 - 150.000 đồng/bộ, đã tạo việc làm cho trên 50 lao động nữ với thu nhập ổn định từ 3.500.000 - 4.000.000 đồng/người/tháng. Sản phẩm của Tổ hợp tác cung ứng thị trường ngoài tỉnh như TP Cần Thơ, TP.HCM, Đà Nẵng và nhiều tỉnh thành khác. Nhờ chất lượng sản phẩm ổn định, thị trường tiêu thụ rộng lớn nên Tổ hợp tác đan Giồng Đình trên đà phát triển ổn định".

Tuy nhiên, cũng như nhiều địa phương khác, làng nghề đan truyền thống xã Đại An đang phải đối mặt với nhiều thách thức. Thời gian gần đây, chính quyền địa phương đang tìm cách bảo tồn làng nghề đan đát truyền thống gắn với phát triển du lịch, bảo vệ môi trường để khôi phục, phát triển làng nghề.

Ông Ngô Quốc Thạnh, Chủ tịch xã Đại An, tỉnh Vĩnh Long cho biết, hiện làng nghề đan truyền thống xã Đại An, có 23 tổ hợp tác và 1 cơ sở mỗi năm sản xuất hơn 250.000 sản phẩm vật dụng phục vụ cho sinh hoạt hằng ngày và sản phẩm mô hình thu nhỏ để trang trí ở các hàng quán, khu du lịch và du khách, giải quyết việc làm cho gần 500 lao động tại địa phương.

"Đại An đang tìm nhiều giải pháp để bảo tồn, phát triển làng nghề đan nhằm phát huy được các yếu tố truyền thống, sử dụng nhiều lao động tại chỗ, sử dụng nguồn nguyên vật liệu tại địa phương và không gây ảnh hưởng đến môi trường. Đồng thời, bảo tồn và phát triển làng nghề gắn với Chương trình "Mỗi xã một sản phẩm" (OCOP), phát triển sản xuất theo chuỗi giá trị với phát triển du lịch và bảo vệ môi trường sinh thái", ông Thạnh nói.

Hy vọng rằng, với sự quan tâm đầu tư của địa phương những sản phẩm truyền thống đến sản phẩm thu nhỏ phục vụ du khách, góp phần tạo nguồn thu nhập ổn định và nâng cao giá trị sản phẩm cho người dân vùng có đông đồng bào dân tộc Khmer ngày càng khởi sắc, góp phần giảm nghèo bền vững. ■

Bà Thạch Thị Loán ở ấp Giồng Lớn, xã Đại An hiện đang chuyển sang sản phẩm thu nhỏ, giữ nguyên tình yêu nghề truyền thống mây tre đan

Làng nghề đan truyền thống của đồng bào Khmer xã Đại An đã tạo việc làm ổn định giúp nhiều gia đình có thu nhập ổn định

Hàng trăm đầu sách đến với vùng cao Ba Chẽ

Thư viện tỉnh Quảng Ninh vừa bàn giao 3 tủ sách cộng đồng tại xã Ba Chẽ. Đây là hoạt động thuộc Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030.

Ba tủ sách được đặt tại Nhà văn hóa các thôn: Nam Hả Trong, Làng Mô và Khe Lọng Ngoài. Mỗi tủ gồm 173 đầu sách, với 309 bản, đa dạng về nội dung: Chính trị, pháp luật, khoa học - kỹ thuật, văn hóa - xã hội, kỹ năng sống, sách thiếu nhi và tài liệu về bản sắc văn hóa dân tộc... Tổng giá trị mỗi tủ sách hơn 27 triệu đồng, bao gồm sách và tủ sắt đạt chuẩn. Đây là hoạt động ý nghĩa nhằm lan tỏa văn hóa đọc, bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc và góp phần nâng cao đời sống tinh thần cho người dân vùng cao.

Việc đưa vào sử dụng các tủ sách cộng đồng không chỉ giúp người dân địa phương tiếp cận tri thức thuận tiện hơn, mà còn góp phần lan tỏa văn hóa đọc, nâng cao dân trí và đời sống tinh thần trong cộng đồng dân tộc thiểu số. Đây là một trong những nỗ lực thiết thực trong việc thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững về văn hóa, xã hội tại vùng cao Quảng Ninh.

MINH LÝ

Bàn giao tủ sách cộng đồng tại xã vùng cao Ba Chẽ, Quảng Ninh Ảnh: MỸ DUNG

Hội An hướng đến mô hình nổi bật của thế giới về bảo tồn di sản

● Bài, ảnh: KHÁNH CHI

UBND TP Đà Nẵng vừa tổ chức hội nghị nhằm tổng kết quá trình triển khai Quy hoạch tổng thể đầu tư bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di sản văn hóa thế giới đô thị cổ Hội An gắn với phát triển TP Hội An và du lịch bền vững giai đoạn 2012-2025.

Kết quả hội nghị cũng là cơ sở quan trọng để UBND TP Đà Nẵng đề xuất Chính phủ xây dựng Quy hoạch tổng thể cho di sản trong giai đoạn tiếp theo nhằm bảo tồn và phát huy bền vững nhất các giá trị đô thị cổ Hội An.

Một cảng thị châu Á truyền thống được bảo tồn hoàn hảo

Ngày 12.1.2012, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 78/QĐ-TTg về phê duyệt Quy hoạch bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Đô thị cổ Hội An gắn với phát triển thành phố Hội An và du lịch giai đoạn 2012-2025 (gọi tắt Quy hoạch). Tổng mức đầu tư là 1.324,265 tỉ đồng, từ các nguồn vốn: Chương trình mục tiêu quốc gia; chương trình hỗ trợ có mục tiêu của Chính phủ; trái phiếu Chính phủ, ODA, Chương trình hành động quốc gia về du lịch, vốn từ tỉnh; từ nguồn khai thác di tích, du lịch; nguồn tài trợ; gọi đầu tư; vốn tự có của người dân.

Qua gần 13 năm triển khai, về cơ bản, các mục tiêu, nhiệm vụ của Quy hoạch đã được cụ thể hóa thành các chương trình, kế hoạch dự án cụ thể, bám sát định hướng bảo tồn và phát triển đã được phê duyệt. Đặc biệt, các hoạt động bảo tồn không chỉ diễn ra trong phạm vi khu vực di sản, mà còn mở rộng đến vùng đệm và vùng ven, đảm bảo tính tổng thể, gắn kết và thống nhất trong không gian đô thị cổ, đúng với tiêu chí mà UNESCO đã công nhận: "Hội An là điển hình tiêu biểu về một cảng thị châu Á truyền thống được bảo tồn một cách hoàn hảo".

Đến nay, di sản thế giới đô thị cổ Hội An được bảo tồn và phát huy tốt, cảnh quan, sinh thái được giữ gìn tối đa, đồng thời du lịch phát triển mạnh mẽ, trở thành ngành kinh tế quan trọng của địa phương. Công tác quy hoạch và quản lý đô thị đã đảm bảo sự hài hòa giữa bảo tồn và phát triển, phù hợp với tiêu chí của UNESCO về "tính toàn vẹn và tính xác thực" của di sản.

Định hướng bảo tồn đô thị trong bối cảnh mới

Năm 2025 là thời điểm kết thúc niên hạn của Quy hoạch, dấu mốc quan trọng để hoạch định một tầm nhìn mới, định hướng tổng thể và dài hạn cho giai đoạn tiếp theo. Hội nghị đã dành phần lớn thời gian thảo luận những định hướng, giải pháp mang tính chiến lược, sáng tạo để bảo tồn và phát huy giá trị đô thị cổ Hội An một cách bền vững trong thời gian tới.

Vấn đề bảo tồn và phát huy giá trị di sản trong bối cảnh mới, những khó khăn bước đầu nảy sinh từ thực tế; những lo ngại về nguy cơ bỏ rơi di sản, chia cắt không gian di sản theo địa bàn hành chính là những nội dung được lưu ý. Các khuyến nghị cũng đề cập về không gian quy hoạch bảo tồn và phát huy di sản Hội An đặt trong không gian phát triển mới của TP Đà Nẵng, có tính liên kết liên vùng, liên khu vực nhằm bổ trợ cho không gian bảo tồn và phát huy di sản.

Không gian bảo tồn và phát huy di sản cũng cần phân định các không gian chức năng để quy định quản lý, trong đó chú trọng quy hoạch các không gian sáng tạo văn hóa; hướng đến mô hình quản lý đô thị di sản thông minh; hình thành trục sáng tạo giữa đô thị di sản Hội An trong hệ sinh thái văn hóa sáng tạo Đà Nẵng; chuyển đổi từ bảo tồn tĩnh sang bảo tồn động; phát triển công nghiệp văn hóa; ứng dụng công nghệ số và trí tuệ nhân tạo; phát triển du lịch chất lượng cao theo hướng xanh, bền vững; thích ứng với diễn biến ngày càng phức tạp của thời tiết… là những gợi mở thiết thực để nghiên cứu cho định hướng bảo tồn và phát huy di sản trong giai đoạn đến.

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam đã có gợi ý về định hướng phát triển cụm đô thị sáng tạo Hội An trong hệ sinh thái văn hóa sáng tạo Đà Nẵng giai đoạn 2025-2035. Bối cảnh mới đặt ra cho Hội An yêu cầu chuyển từ tư duy "bảo tồn tĩnh" sang "bảo tồn động" thông qua các thực hành sáng tạo đương đại, kết nối thị trường và công nghệ, song không đánh đổi bản sắc. "Phát triển đô thị di sản cổ Hội An trong bối cảnh mới liệu có thể định hướng Hội An như một thực thể đô thị trung tâm trong việc kết nối "di sản - thủ công - nghệ thuật dân gian" trong hệ sinh thái sáng tạo trực thuộc Đà Nẵng và vùng Duyên hải miền Trung hay không? Nếu triển khai thành công giải pháp này, Hội An có thể tìm ra đáp án cho bài toán duy trì tư cách thành viên mạng lưới UCCN trong bối cảnh sáp nhập với TP Đà Nẵng", bà Phương chia sẻ.

Nhìn tổng thể, định hướng phát triển cụm đô thị di sản sáng tạo Hội An giai đoạn 2025-2035 định vị Hội An không chỉ là một cụm di sản được bảo tồn, mà là đô thị di sản sáng tạo vận hành trong hệ sinh thái văn hóa TP Đà Nẵng. Đây sẽ là mô hình "song trục sáng tạo" di sản và truyền thông nhằm đạt được sự cân bằng giữa bảo tồn, sáng tạo và phát triển bền vững, qua đó củng cố vị thế của Việt Nam trong mạng lưới các đô thị sáng tạo toàn cầu. Đại diện Văn phòng UNESCO tại Việt Nam đã có chia sẻ về cách tiếp cận của UNESCO về di sản thế giới, đánh giá một số cơ hội và thách thức đối với việc quản lý, bảo tồn di sản Hội An trong bối cảnh tái cấu trúc hành chính mới hiện nay. Đồng thời đưa ra khuyến nghị liên quan áp dụng các chính sách của UNESCO đối với đô thị cổ Hội An trong bối cảnh mới nhằm xây dựng mô hình quản lý trực tiếp linh hoạt, tự chủ, mở rộng phạm vi bảo tồn ra ngoài vùng lõi và đảm bảo lợi ích công bằng cho cộng đồng.

Để đảm bảo việc bảo tồn hiệu quả và sự phát triển bền vững, bảo vệ được các giá trị nổi bật toàn cầu của Hội An trong bối cảnh mới, với việc vận dụng các chính sách và tiếp cận của UNESCO về di sản thế giới, có thể cân nhắc một số giải pháp sau: Tăng cường sự tự chủ và mô hình quản trị thích ứng của đơn vị trực tiếp quản lý di sản; Thúc đẩy các mô hình du lịch bền vững, công bằng; Tích hợp hành động thích ứng Khí hậu và nguyên tắc cảnh quan đô thị lịch sử trong Quy hoạch Đô thị và Quy hoạch bảo tồn khu di sản

"Việc bảo tồn Hội An đòi hỏi nhiều hơn cách tiếp cận tổng thể cùng với các biện pháp kỹ thuật: Yêu cầu xây dựng một mô hình quản lý trực tiếp có tính linh hoạt và tự chủ, đồng thời vai trò điều phối, chỉ đạo liên ngành cấp thành phố, phát huy các bài học thành công của chính khu di sản và thành

> *"Chúng ta nhận thức rằng, bảo tồn đô thị cổ Hội An là nhiệm vụ hết sức khó khăn bởi đặc tính là một đô thị di sản sống, do vậy đòi hỏi sự kiên trì, cẩn trọng và khoa học để đặt ra và giải quyết các vấn đề liên quan.*
>
> *Hơn 400 năm trước, Hội An đã tận dụng tốt lợi thế để trở thành một đô thị thương cảng quốc tế nổi tiếng. Giờ đây, Hội An cũng cần tận dụng tốt các lợi thế mang lại sau khi trực thuộc thành phố Đà Nẵng để bứt phá trở thành mô hình nổi bật của thế giới về bảo tồn di sản trong cuộc sống đương đại."*
>
> **(Thứ trưởng HOÀNG ĐẠO CƯƠNG)**

Di tích chùa Cầu sau trùng tu

phố Hội An trước đây, đặc biệt trong các cơ chế thu hút cộng đồng địa phương tham gia và bảo đảm lợi ích, gắn bó giữa cư dân địa phương với khu di sản, duy trì vị thế là một hình mẫu được công nhận toàn cầu về phát triển bền vững dựa trên di sản văn hóa", đại diện Văn phòng UNESCO tại Hà Nội cho hay.

Cộng đồng đóng vai trò then chốt bảo vệ

Bên cạnh đó, nhiều ý kiến cũng nhấn mạnh trong không gian phát triển mới của Đà Nẵng với vị thế là trung tâm phát triển của miền Trung sẽ tạo nên bệ phóng, mở ra nhiều triển vọng để thúc đẩy hoạt động bảo tồn và phát huy di sản Hội An có bước đột phá, vươn tầm trong giai đoạn đến.

Trong đó lưu ý những vấn đề có tính nguyên tắc là: Lấy vốn di sản văn hóa là trọng tâm trong vấn đề bảo tồn và phát triển, duy trì giá trị cốt lõi của di sản, không đánh đổi di sản vì mục tiêu kinh tế. Đảm bảo tính toàn vẹn, thống nhất trong chỉnh thể không gian của đô thị cổ Hội An với vùng lõi là khu di sản và các không gian liên hệ về lịch sử, văn hóa, cảnh quan, sinh thái bao quanh. Đảm bảo tổ chức quản lý di sản toàn diện, chặt chẽ, thông suốt… Phát biểu tại hội nghị, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương cho biết: Hội nghị diễn ra trong thời điểm có thể xem thích hợp để nhìn nhận, đánh giá thành quả sau gần 13 năm thực hiện Quy hoạch giai đoạn 2012-2025 và gợi mở những vấn đề lớn cho việc bảo tồn và phát huy giá trị di sản Hội An trong thời gian đến. Đó là bối cảnh quốc tế đang đẩy mạnh quá trình toàn cầu hóa, sự phát triển như vũ bão của thời đại công nghệ số và trí tuệ nhân tạo.

Tại Việt Nam, những chủ trương, định hướng của Đảng và Nhà nước đang mở đường để văn hóa phát triển thành sức mạnh mềm để nước ta tiến vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Luật Di sản văn hóa năm 2024 vừa có hiệu lực thi hành quy định nhiều vấn đề mới trên lĩnh vực bảo tồn di sản văn hóa. Mới đây nhất, Bộ VHTTDL đã phê duyệt Chương trình mục tiêu Quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035, giai đoạn 1: 2025-2030 theo Quyết định số 3399/QĐ-BVHTTDL. Và đặc biệt là tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp bước vào vận hành trên phạm vi cả nước.

Các tham luận, ý kiến tại Hội nghị cũng như kết quả thực tiễn khẳng định rằng Đô thị cổ Hội An là tài sản văn hóa quý báu trong kho tàng di sản văn hóa Việt Nam và của nhân loại. Do đó mọi cấp, mọi ngành và toàn xã hội cần phải quan tâm đầu tư gìn giữ, bảo vệ di sản nhằm trao truyền giá trị vốn có theo nguyên bản của di sản cho thế hệ mai sau. Trong đó nhấn mạnh vai trò đặc biệt quan trọng của cộng đồng - là chủ thể của Đô thị di sản sống trong công cuộc bảo tồn và phát huy giá trị di sản. Đảm bảo vai trò chủ thể của cộng đồng trong hoạt động bảo tồn và phát huy di sản,…

"Chúng ta nhận thức rằng, bảo tồn đô thị cổ Hội An là nhiệm vụ hết sức khó khăn bởi đặc tính là một đô thị di sản sống, do vậy đòi hỏi sự kiên trì, cẩn trọng và khoa học để đặt ra và giải quyết các vấn đề liên quan. Hơn 400 năm trước, Hội An đã tận dụng tốt lợi thế để trở thành một đô thị thương cảng quốc tế nổi tiếng. Giờ đây, Hội An cũng cần tận dụng tốt các lợi thế mang lại sau khi trực thuộc thành phố Đà Nẵng để bứt phá trở thành mô hình nổi bật của thế giới về bảo tồn di sản trong cuộc sống đương đại", Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương nhấn mạnh. ■

Nửa thế kỷ bồi đắp dòng chảy văn học nghệ thuật

● **THÙY TRANG**

TP.HCM nhìn lại hành trình nửa thế kỷ xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật (VHNT) bằng chuỗi hoạt động *"Những ngày Văn học - Nghệ thuật TP.HCM"* với chủ đề *TP.HCM - 50 năm, nơi hội tụ những dòng sông*.

Sự kiện đánh dấu 50 năm hình thành và phát triển VHNT TP.HCM sau ngày đất nước thống nhất, đồng thời hướng đến việc tổ chức thường niên nhằm tôn vinh, quảng bá và phát huy giá trị sáng tạo nghệ thuật của thành phố mang tên Bác. Đây cũng là hoạt động chào mừng Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030, vừa được tổ chức thành công.

Trong 50 năm qua, VHNT TP.HCM đã chứng kiến những bước chuyển mình lớn lao, từ thời kỳ kháng chiến gian khổ sang thời kỳ hòa bình kiến thiết, từ mô hình bao cấp sang kinh tế thị trường, từ sân khấu nhỏ đến màn ảnh lớn, từ thơ ca cách mạng đến những tác phẩm đương đại phản ánh xã hội đang biến đổi. Thành phố không chỉ lưu giữ giá trị truyền thống mà còn nuôi dưỡng những xu hướng sáng tạo mới, như một dòng sông liên tục được bồi đắp phù sa của thời đại. Diễn ra từ ngày 18-21.10 tại Nhà Văn hóa Thanh niên (phường Sài Gòn) và các địa điểm tại Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu và Côn Đảo, "*Những ngày VHNT TP.HCM"* là chuỗi hoạt động lần đầu tiên được tổ chức với quy mô lớn, quy tụ đầy đủ các lĩnh vực nghệ thuật từ truyền thống đến hiện đại.

Chương trình do Sở VHTT TP.HCM chủ trì, phối hợp với Liên hiệp các Hội VHNT, Thành đoàn và nhiều đơn vị liên quan tổ chức. Không chỉ là dịp tổng kết 50 năm phát triển của VHNT, chương trình còn là lễ hội sáng tạo, nơi văn nghệ sĩ và công chúng gặp gỡ trong bầu không khí tôn vinh, tri ân và lan tỏa cảm hứng. Chuỗi hoạt động kéo dài bốn ngày đã mang đến cho công chúng một "bức tranh tổng thể" của văn học nghệ thuật TP.HCM. Những buổi biểu diễn đờn ca tài tử, hát bội, cải lương, võ thuật cổ truyền… đan xen với các chương trình âm nhạc trẻ, biểu diễn acoustic, giao lưu văn học, triển lãm mỹ thuật và tọa đàm về sáng tác.

Tại lễ khai mạc, Phó Chủ tịch UBND TP.HCM Trần Thị Diệu Thúy nhấn mạnh, TP luôn trân trọng và biết ơn các thế hệ văn nghệ sĩ, những người đã biến nghệ thuật thành sức mạnh tinh thần, đồng hành cùng Đảng bộ và nhân dân thành phố trong suốt hành trình đấu tranh, xây dựng và phát triển. Theo bà Diệu Thúy, *"Những ngày VHNT TP.HCM"* là sự kiện nhiều ý nghĩa, phản ánh sức sáng tạo phong phú và tình yêu nghệ thuật sâu sắc của thành phố mang tên Bác. Đây không chỉ là hoạt động tri ân, mà còn mở đầu cho một giai đoạn mới, giai đoạn đổi mới sáng tạo, hội nhập và phát triển công nghiệp văn hóa. TP.HCM hướng tới mục tiêu trở thành trung tâm văn hóa sáng tạo của khu vực, nơi khơi dậy cảm hứng nghệ thuật và phát triển con người toàn diện.

Điểm nhấn của chuỗi hoạt động là lễ tôn vinh 50 tác phẩm VHNT tiêu biểu giai đoạn 1975-2025, trải rộng ở chín lĩnh vực. Không gian triển lãm bên trong Nhà Văn hóa Thanh niên trưng bày hình ảnh, tư liệu, tác phẩm nghệ thuật ghi dấu hành trình 50 năm của VHNT thành phố. Song song với triển lãm là các chương trình giao lưu, tọa đàm, biểu diễn nghệ thuật liên tục diễn ra suốt bốn ngày. Đặc biệt, chương trình "Giai điệu từ những vần thơ" do Sở VHTT phối hợp Hội Nhà văn TP.HCM tổ chức mang đến không gian giao hòa giữa thi ca và âm nhạc. Đây là dịp ra mắt tuyển tập "*Thơ phổ nhạc - 50 năm TP.HCM"*, giới thiệu những bài thơ đã trở thành giai điệu quen thuộc của nhiều thế hệ.

Theo NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, chuỗi hoạt động lần này không chỉ là dịp nhìn lại hành trình 50 năm mà còn là lời khẳng định về sức sống mới của VHNT thành phố trong thời kỳ hội nhập. "Thơ phổ nhạc là sự cộng hưởng tinh tế giữa nhà thơ và nhạc sĩ, giúp tác phẩm thi ca đến gần hơn với công chúng, khơi dậy cảm xúc, lan tỏa giá trị nghệ thuật và nuôi dưỡng đời sống tinh thần", bà bày tỏ.

Nửa thế kỷ qua, VHNT TP.HCM đã khẳng định vai trò quan trọng trong đời sống tinh thần của xã hội. Từ những tác phẩm khơi dậy niềm tin, khát vọng và nhân ái, đến các hoạt động sáng tạo kết nối cộng đồng, tất cả đều góp phần bồi đắp nên "tâm hồn thành phố". Sự kiện lần này không chỉ để nhìn lại, mà còn để tiếp tục chảy về phía trước, như những dòng sông không bao giờ ngừng nghỉ. Trong giai đoạn mới, TP.HCM đặt mục tiêu trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa và sáng tạo của khu vực Đông Nam Á. Điều đó đòi hỏi sự đồng hành của đội ngũ văn nghệ sĩ, của các thiết chế văn hóa và của cả cộng đồng công chúng yêu nghệ thuật. Thế hệ văn nghệ sĩ trẻ hôm nay đang nối dài mạch nguồn ấy bằng những hình thức sáng tạo mới trên nhiều lĩnh vực, từ điện ảnh, sân khấu đến âm nhạc đương đại, nghệ thuật số, trình diễn không gian công cộng…

Họ không đứng ngoài dòng chảy của truyền thống, mà đang làm mới nó bằng ngôn ngữ của thời đại. Đó cũng là cách để TP.HCM tiếp tục "bồi đắp phù sa" cho dòng sông văn hóa của mình luôn trẻ, luôn chảy, luôn mang theo tinh thần nghĩa tình và khát vọng vươn lên. ■

Biểu diễn nghệ thuật tại khai mạc "Những ngày Văn học - Nghệ thuật TP.HCM"

HỘI TỤ TINH HOA CHÈO VIỆT:

Thắp lửa sáng tạo trong thời hiện đại

● **THANH MAI**

Sau ba năm chờ đợi, Liên hoan Chèo toàn quốc 2025 đã trở lại đầy cảm xúc trên "Chiếu Chèo Kinh Bắc" - mảnh đất giàu truyền thống văn hiến và nghệ thuật dân gian. 21 vở diễn đến từ 12 đoàn nghệ thuật, quy tụ gần 1.000 nghệ sĩ, diễn viên, nhạc công, tạo nên bức tranh rực rỡ của sân khấu Chèo hôm nay. Vừa là ngày hội quy mô toàn quốc, vừa là cuộc hội tụ tinh hoa của Chèo đương đại, sự kiện khẳng định sức sống bền bỉ của loại hình nghệ thuật mang đậm hồn dân tộc - nơi truyền thống được tiếp nối và sáng tạo được thắp lửa trong nhịp sống hiện đại.

Liên hoan quy tụ 12 đoàn nghệ thuật với 21 vở diễn chất lượng

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông phát biểu tại Lễ khai mạc Liên hoan Chèo toàn quốc 2025

Sự kiện văn hóa - nghệ thuật đặc biệt

Liên hoan Chèo toàn quốc được tổ chức định kỳ ba năm một lần, là dịp nhìn lại và đánh giá toàn diện chất lượng sáng tạo, dàn dựng cũng như biểu diễn nghệ thuật Chèo trên phạm vi cả nước. Sự kiện không chỉ nhằm tôn vinh các tập thể và cá nhân có đóng góp trong công cuộc bảo tồn, phát huy giá trị của sân khấu dân tộc, mà còn là không gian gặp gỡ, giao lưu, trao đổi kinh nghiệm giữa các nghệ sĩ, diễn viên, nhạc công và đạo diễn. Qua đó, Liên hoan góp phần khẳng định sức sống bền bỉ và vị thế vững vàng của nghệ thuật Chèo trong đời sống văn hóa Việt Nam đương đại.

Năm nay, Liên hoan diễn ra từ ngày 20.10 - 2.11.2025, do Bộ VHTTDL giao Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp cùng Hội Nghệ sĩ sân khấu Việt Nam, Sở VHTTDL Bắc Ninh và các đơn vị liên quan tổ chức. Phát biểu tại lễ khai mạc, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông nhấn mạnh: "Chèo là loại hình sân khấu dân gian có lịch sử hàng ngàn năm, gắn bó sâu sắc với đời sống tinh thần người dân đồng bằng Bắc Bộ. Trải qua bao thăng trầm, Chèo vẫn giữ trọn nét độc đáo, phản ánh tâm hồn, tính cách và khát vọng về chân - thiện - mỹ của con người Việt Nam".

Liên hoan cũng mang dấu mốc đặc biệt, là sự kiện văn hóa - nghệ thuật chuyên nghiệp đầu tiên sau khi cả nước triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, đánh dấu bước chuyển mới trong công tác quản lý và phát triển hoạt động văn hóa nghệ thuật. Sự kiện diễn ra trong bối cảnh ngành nghệ thuật công lập đang thực hiện chủ trương tinh gọn, sắp xếp lại hệ thống đơn vị nghệ thuật, đặt ra bài toán vừa đổi mới, vừa giữ gìn bản sắc, để nghệ sĩ yên tâm cống hiến và Chèo tiếp tục được nuôi dưỡng, lan tỏa trong đời sống đương đại.

12 đoàn nghệ thuật từ Trung ương đến địa phương với gần 1.000 nghệ sĩ, diễn viên, nhạc công tham dự Liên hoan, mang đến 21 vở diễn được đầu tư công phu, phản ánh sinh động hơi thở cuộc sống, ca ngợi quê hương, đất nước và con người Việt Nam. Mỗi vở diễn là một lát cắt văn hóa đậm tính nhân văn, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và khẳng định sức sống của sân khấu truyền thống trong dòng chảy hiện đại.

Đặc biệt, việc tổ chức tại Bắc Ninh - "Chiếu Chèo" trứ danh và là vùng đất của dân ca Quan họ ngọt ngào - càng làm tăng ý nghĩa của sự kiện. Trên mảnh đất giàu truyền thống văn hiến, Chèo vừa là một loại hình nghệ thuật, lại vừa là mạch nguồn văn hóa, hơi thở của đồng đất, là niềm tự hào, niềm say mê và ký ức truyền đời của bao thế hệ nghệ nhân Kinh Bắc.

Nhiều đổi mới, hứa hẹn mùa "bội thu" nghệ thuật

So với các kỳ trước, Liên hoan năm nay có nhiều đổi mới cả về hình thức lẫn nội dung, thể hiện nỗ lực làm mới để nghệ thuật Chèo đến gần hơn với công chúng. BTC áp dụng cơ chế chấm giải linh hoạt, trong đó đề cao tính sáng tạo, chiều sâu tư tưởng và sức lan tỏa của tác phẩm với khán giả. Mỗi vở diễn cần thể hiện chủ đề rõ ràng, tôn vinh cái đẹp, giá trị nhân văn và tinh thần lạc quan, mang tính dự báo, tạo ảnh hưởng tích cực đến đời sống xã hội, đồng thời khơi dậy sức mạnh con người Việt Nam trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh nội dung, các tác phẩm dự thi phải đạt giá trị thẩm mỹ cao, thể hiện sự tìm tòi, sáng tạo trong diễn xuất, âm nhạc, phục trang, đạo cụ và dàn dựng, song vẫn giữ trọn tinh thần, nguyên tắc và bản sắc đặc trưng của nghệ thuật Chèo - loại hình sân khấu dân tộc đậm hồn Việt.

Đặc biệt, ngoài các buổi biểu diễn chính, BTC còn lồng ghép hoạt động tọa đàm, trưng bày và giao lưu giữa nghệ sĩ với công chúng. Đây là dịp để khán giả hiểu thêm hành trình lao động nghệ thuật đầy tâm huyết của những người đang ngày đêm gìn giữ và truyền lửa cho di sản Chèo. Cơ cấu giải thưởng năm nay cũng phong phú hơn, gồm HCV, HCB cho các vở diễn có chất lượng cao; HCV, HCB cho cá nhân nghệ sĩ biểu diễn xuất sắc; cùng các giải Xuất sắc (nếu có) dành riêng cho tác giả kịch bản, đạo diễn, nhạc sĩ, họa sĩ thiết kế và biên đạo múa.

Diễn ra trong không khí sôi nổi khi quy tụ nhiều đơn vị nghệ thuật lớn, mỗi đoàn đều mang đến Liên hoan những tác phẩm đặc sắc: Nhà hát Nghệ thuật Truyền thống Ninh Bình góp mặt với 4 vở; Nhà hát Chèo Hưng Yên tham gia 3 vở; Nhà hát Sân khấu Truyền thống Quốc gia Việt Nam, Nhà hát Chèo Quân đội, Nhà hát Chèo Hà Nội và Nhà hát Chèo Bắc Ninh… mỗi đơn vị trình làng 2 tác phẩm. Đại diện các đoàn nghệ thuật chia sẻ, sau thời gian tập luyện kỹ lưỡng, họ mong muốn được cống hiến những vở diễn được đầu tư chỉn chu, thể hiện tình yêu và niềm tự hào với nghệ thuật Chèo, đồng thời gửi gắm khát vọng sáng tạo, làm mới để sân khấu dân tộc hòa nhịp cùng hơi thở đời sống đương đại.

Giám đốc Nhà hát Chèo Quân đội, Đại tá, NSND Vũ Tự Long cho biết: Đơn vị mang tới Liên hoan hai vở diễn hiện đại, đậm hơi thở cuộc sống hôm nay. Đây là hướng đi mới của Nhà hát, khi mạnh dạn khai thác các hình tượng, nhân vật anh hùng có thật - những con người bằng xương bằng thịt, vừa đảm bảo tính xác thực, vừa thể hiện chiều sâu nhân cách. "Muốn đưa Chèo đến gần hơn với đời sống hiện đại, thì kịch tính và xung đột trong tác phẩm phải rõ nét, chân thực. Nghệ thuật Chèo không hề mai một, mà đang chuyển mình sang một giai đoạn mới - vẫn giữ làn điệu truyền thống, nhưng cách hát, cách phối, cách viết lời được làm mới, phù hợp với thị hiếu hôm nay. Quan trọng nhất là sự tiết chế và sáng tạo, để khán giả, đặc biệt là khán giả trẻ, không quay lưng mà nhận thấy Chèo là "món ăn tinh thần" đầy sức sống và giá trị nhân văn", NSND Vũ Tự Long chia sẻ. ■

Nhà văn Camille Laurens (Pháp) đến thăm và làm việc tại Việt Nam

Nhà văn Camille Laurens, thành viên Viện Hàn lâm Goncourt (Pháp), đến Việt Nam trong chuỗi hoạt động do Viện Pháp tại Việt Nam phối hợp NXB Phụ nữ Việt Nam tổ chức, nhằm tăng cường giao lưu văn học Pháp - Việt.

Tại TP.HCM, nhà văn sẽ tham dự tọa đàm *Phụ nữ, giới và văn chương* vào 18h ngày 23.10 tại Trường ĐH KHXH&NV (ĐHQG-HCM), cùng TS Hồ Khánh Vân và TS Lê Ngọc Phương. Tọa đàm tập trung thảo luận về vai trò của phụ nữ trong sáng tạo văn học, các vấn đề giới và tự do nghệ thuật trong xã hội hiện đại.

Ngày 24.10, bà Laurens sẽ giao lưu cùng độc giả TP.HCM tại Chi nhánh NXB Phụ nữ Việt Nam (16 Alexandre de Rhodes, phường Sài Gòn), cùng sự tham gia của TS Nguyễn Thị Từ Huy, TS Hà Thanh Vân và bà Ngô Thị Hồng Anh (Trường Song ngữ Wellspring Saigon). Buổi trò chuyện xoay quanh hành trình sáng tác của nữ nhà văn, những đối thoại văn học giữa Việt Nam - Pháp và hướng hợp tác xuất bản trong thời gian tới. Trước đó, Camille Laurens đã có các hoạt động tương tự tại Hà Nội, Huế và Đà Nẵng...

Camille Laurens sinh năm 1957, là tác giả của nhiều tiểu thuyết được dịch ra hơn 30 ngôn ngữ. Bà đoạt Giải Femina và Giải Renaudot dành cho học sinh trung học với tác phẩm *Trong những vòng tay* (2000). Tại Việt Nam, các tác phẩm của bà như *Trong những vòng tay, Tình ca xúc cảm, Con gái...* đã được NXB Phụ nữ Việt Nam phát hành; dịp này, tác phẩm Bội ước cũng sẽ ra mắt bạn đọc trong thời gian tới. **TÙNG THƯ**

VĂN HÓA ĐỌC TRONG THỜI ĐẠI AI:

Chuyển mình hay mai một?

Bài 2: NHỮNG TRỤ CỘT "GIỮ LỬA" VĂN HÓA ĐỌC

● **THANH NGỌC - MINH ANH**

Trong hành trình giữ lửa tri thức giữa thời đại trí tuệ nhân tạo, xuất bản và thư viện đang trở thành hai "trụ cột vàng" của văn hóa đọc Việt Nam: Vừa chuyển mình mạnh mẽ với công nghệ, vừa thắp sáng tinh thần học tập suốt đời qua những không gian đọc mở, cộng đồng gắn kết và sản phẩm đa định dạng.

Từ những trang giấy truyền thống đến thư viện số, văn hóa đọc đang được định hình lại - năng động, lan tỏa và giàu cảm hứng hơn bao giờ hết.

Từ trang giấy đến không gian số

"Sách ngày nay có nhiều hình tướng", TS Trần Chí Đạt - Giám đốc, Tổng Biên tập NXB Khoa học - Công nghệ - Truyền thông khẳng định. Từ những ấn phẩm in truyền thống, ngành xuất bản đang mở rộng biên độ sáng tạo với sách điện tử, sách nói và sản phẩm đa phương tiện, hướng tới một thế hệ độc giả năng động hơn.

Một trong những dự án tiêu biểu của NXB là số hóa toàn bộ bài phát biểu, bài nói chuyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh, mỗi bài gắn kèm mã QR tra cứu toàn văn, giúp độc giả dễ dàng tiếp cận nguồn tư liệu gốc. Theo TS Trần Chí Đạt, các ấn phẩm này được xuất bản song hành: Nội dung ngắn gọn, cập nhật nhanh ra mắt dưới dạng điện tử, sau đó mới in ấn truyền thống. Chỉ riêng trang ebook365.vn đã thu hút hơn 2 triệu lượt truy cập mỗi năm, có ngày đạt tới 10.000 lượt đọc.

Cùng với sách điện tử, sách nói đang "lên ngôi" nhờ công nghệ và giọng đọc truyền cảm. Ông Lê Quốc Vinh, Phó Chủ tịch Fonos cho rằng: Người trẻ vừa muốn nghe sách, vừa muốn tìm kiếm cảm xúc như đang đối thoại với tác giả. Các bản ghi âm được đầu tư âm thanh, nhạc nền, thậm chí chính tác giả là người đọc - mang đến trải nghiệm gần gũi và sống động. Ứng dụng Fonos hiện đạt hơn 3 triệu lượt tải, 30 triệu lượt nghe, trở thành cầu nối mới giữa người đọc và tri thức.

Ở góc độ khác, ông Nguyễn Cảnh Bình, Chủ tịch Alpha Books nhận định: Xuất bản hiện đại đang kiến tạo hành trình học hỏi cá nhân hóa. Một nội dung có thể chuyển thể thành nhiều định dạng - sách in, sách số, sách nói, khóa học trực tuyến, thẻ học - giúp người đọc tự do lựa chọn cách tiếp cận phù hợp nhất. "Công nghệ chính là chìa khóa giúp xuất bản đáp ứng một thị trường ngày càng đa dạng và khắt khe", ông Nguyễn Cảnh Bình nhấn mạnh.

Thư viện dần trở thành "ngôi nhà tri thức mở" Ảnh: ITN

Không chỉ chú trọng công nghệ, nhiều NXB còn nuôi dưỡng thói quen đọc từ sớm. Chương trình "Góc đọc cuối tuần" của NXB Kim Đồng trong hai năm qua đã trở thành điểm hẹn sáng thứ Bảy của hàng ngàn bạn nhỏ, nơi các em vừa đọc, vừa chơi, vừa khám phá tri thức. Nhiều đơn vị khác cũng mở rộng tọa đàm, giao lưu với các chủ đề "khó" như lịch sử, kinh tế, chính trị - được truyền tải sinh động, hấp dẫn giới trẻ.

Có thể thấy, ngành xuất bản Việt Nam đang chuyển mình mạnh mẽ, dung hòa giữa truyền thống và hiện đại, giữa cảm xúc và công nghệ, kiến tạo một hệ sinh thái đọc chủ động và bền vững, nơi tri thức được lưu giữ và lan tỏa mạnh mẽ trong thời đại số.

Từ "kho lưu trữ tĩnh lặng" đến "ngôi nhà tri thức mở"

Trong bối cảnh chuyển đổi số và toàn cầu hóa, hệ thống thư viện công cộng Việt Nam đang chứng kiến những thay đổi mạnh mẽ. Từ chỗ được xem như "kho lưu trữ tĩnh lặng", thư viện ngày nay đang dần trở thành "ngôi nhà tri thức mở" - nơi giao thoa giữa học thuật, sáng tạo và kết nối cộng đồng. Sự chuyển mình này không chỉ ở hình thức vật chất mà còn là sự tái định nghĩa vai trò và sứ mệnh của thư viện trong đời sống hiện đại.

Một trong những thay đổi dễ nhận thấy nhất là sự cải tiến toàn diện về không gian. Thư viện không còn gói gọn trong những dãy kệ cao ngất và bàn học đơn điệu, mà được thiết kế hiện đại, thân thiện với người dùng. Các khu vực được bố trí đa năng: Từ khu yên tĩnh dành cho người cần tập trung, đến không gian làm việc nhóm với thiết bị hỗ trợ thảo luận, khu trải nghiệm công nghệ với máy tính, VR, máy in 3D, góc đọc sáng tạo dành riêng cho trẻ em. Những đổi mới này đã thu hút mạnh mẽ học sinh, sinh viên và cả các gia đình, biến thư viện thành điểm đến lý tưởng cho mọi lứa tuổi.

Song song với việc làm mới không gian, chuyển đổi số đã trở thành xu hướng tất yếu. Hoạt động số hóa tài nguyên, xây dựng thư viện điện tử và thư viện số giúp người đọc có thể truy cập hàng ngàn đầu sách, tài liệu học thuật, báo chí, tạp chí chuyên ngành… chỉ với vài thao tác trực tuyến. Theo bà Kiều Thúy Nga, nguyên Vụ trưởng Vụ Thư viện (nay là Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện, Bộ VHTTDL), sự phát triển của công nghệ thông tin và nguồn tài nguyên mở đã thay đổi căn bản cách thức vận hành thư viện, giúp người dùng tiếp cận tri thức dễ dàng, không còn bị giới hạn bởi không gian và thời gian.

Những năm gần đây, hầu hết thư viện cấp tỉnh đã đẩy mạnh chuyển đổi số, phát triển nguồn tài nguyên thông tin điện tử, xây dựng cơ sở dữ liệu số thông qua nhiều hình thức: Mua quyền truy cập, khai thác dùng chung, chia sẻ hay tự số hóa tài liệu. Các thư viện lớn như Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM, Thư viện Hà Nội, Thư viện TP Cần Thơ mỗi năm phục vụ hàng triệu lượt bạn đọc qua không gian mạng, minh chứng rõ nét cho sự thích ứng của hệ thống thư viện trong thời đại số.

Điểm sáng nổi bật là vai trò kiến tạo cộng đồng tri thức. Với các buổi ra mắt sách, tọa đàm văn học, hội thảo chuyên đề, lớp kỹ năng mềm - kỹ năng số hay CLB đọc sách định kỳ, thư viện đã trở thành không gian giao lưu tri thức sống động, nơi độc giả được đối thoại cùng tác giả, học giả, nhà nghiên cứu, khơi nguồn cảm hứng đọc, mở rộng tư duy phản biện và nuôi dưỡng thói quen học tập suốt đời.

Theo ông Phùng Bá Hưng - người sáng lập Thư viện Dương Liễu, để phát triển văn hóa đọc, cần ưu tiên phát triển thư viện công cộng, thư viện cơ sở và thư viện cộng đồng, đặc biệt ở khu vực nông thôn, nơi mỗi thư viện mở ra đều mang ý nghĩa nhân văn trong việc đưa tri thức đến gần hơn với người dân.

Sự phát triển song hành giữa ngành xuất bản và hệ thống thư viện đang kiến tạo chuỗi giá trị tích cực cho văn hóa đọc Việt Nam. Nếu ngành xuất bản mang đến nguồn nội dung phong phú, đa dạng, thì thư viện chính là cầu nối miễn phí giúp tri thức lan tỏa đến mọi tầng lớp xã hội, đặc biệt là giới trẻ.

Tuy nhiên, hành trình duy trì và phát triển văn hóa đọc vẫn đối mặt với không ít thách thức: Vấn nạn sách lậu, vi phạm bản quyền, thị trường sách số chưa bùng nổ như kỳ vọng, trong khi nhiều thư viện địa phương thiếu kinh phí, cơ sở vật chất lạc hậu, dẫn đến việc cập nhật tài nguyên mới còn chậm.

Các chuyên gia cho rằng, để thắp sáng ngọn lửa văn hóa đọc một cách bền vững, cần có chiến lược tổng thể: Tăng đầu tư cho số hóa kho tàng tri thức quốc gia, đẩy mạnh liên kết giữa NXB và thư viện, xây dựng mạng lưới chia sẻ tài nguyên số, và trên hết là nuôi dưỡng thói quen cùng tình yêu sách từ sớm, hình thành một thế hệ độc giả không chỉ biết đọc mà còn khao khát đọc - để tri thức trở thành bản năng trong đời sống. ■ ***(Còn tiếp)***

Trần Dần, thơ tái bản sau gần 20 năm

Sau gần hai thập kỷ, tuyển tập *Trần Dần, thơ* được Nhã Nam tái bản và nhanh chóng ghi nhận lượt đặt hàng cao nhất trong số các cuốn sách đơn vị tái bản nhân dịp kỷ niệm 20 năm thành lập. Lần đầu ra mắt năm 2008, sách tuyển chọn những sáng tác tiêu biểu trong gần 50 năm sáng tác của nhà thơ Trần Dần, gồm các phần chính: *Hãy đi mãi, Ngoại luật* và *Ván thu không*.

Ấn bản mới bổ sung thêm bài "36 thở dài", phản ánh nỗi đau nhân sinh. Bìa sách vẫn giữ nguyên tranh minh họa của chính Trần Dần cho tác phẩm *Bài hát người lớn*. Tuyển tập do họa sĩ Trần Trọng Vũ, con trai nhà thơ, biên soạn từ di cảo và viết lời giới thiệu, mong muốn đưa thơ Trần Dần đến gần hơn với độc giả hôm nay.

NHẬT HUY

Cẩm nang sinh tồn ra mắt độc giả Việt Nam

Saigon Books vừa phát hành *Cẩm nang sinh tồn* của hai tác giả Joshua Piven và David Borgenicht - cuốn sách đã bán hơn 10 triệu bản trên toàn thế giới, được dịch ra 26 ngôn ngữ và nhiều lần góp mặt trong danh sách "Bestseller" của *New York Times, Publishers Weekly* và *Los Angeles Times*.

Tác phẩm cung cấp những kỹ năng sống sót thiết yếu trong các tình huống nguy hiểm như hỏa hoạn, động đất, bị chôn vùi trong cát hay mắc kẹt trong ô tô chìm nước. Nội dung sách được tham khảo trực tiếp từ các chuyên gia đa dạng lĩnh vực, từ quan chức Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, diễn viên đóng thế đến kỹ sư đường sắt. Mọi tình huống ngặt nghèo đều được phân tích dí dỏm kèm chỉ dẫn chi tiết.

HÀ MY

Dệt nên "hồn quê" từ bánh dân gian Nam Bộ

● **THẢO MY**

Dòng chảy văn hóa - xã hội vùng miền làm nổi bật một Nam Bộ vừa mộc mạc vừa hiện đại: Bánh dân gian được NTK Nguyễn Minh Công "dệt" thành ngôn ngữ thời trang trong triển lãm *Miệt Cù Lao*, còn TP.HCM tri ân lớp văn nghệ sĩ từng sống và sáng tác ở Khu căn cứ Trung ương Cục miền Nam. Hai lát cắt quá khứ - hiện tại giao thoa, khẳng định sức sống bản sắc sông nước, đánh thức ký ức cộng đồng, mở lối cho kinh tế sáng tạo và truyền cảm hứng gìn giữ "hồn quê" trong đời sống hôm nay.

Bánh dân gian lên sàn diễn

Giữa nhịp chảy hối hả của thời trang đương đại, nhà thiết kế Nguyễn Minh Công chọn một lối đi giàu cảm xúc, trở về miền ký ức để kể chuyện "hồn quê" Nam Bộ bằng ngôn ngữ cắt may tinh xảo. Sau nhiều năm ấp ủ, khi "đủ chín về kỹ thuật và tư duy sáng tạo", anh nâng những món bánh dân gian thân thuộc như bánh xèo, bánh da lợn, bánh tằm khoai mì, chè sương sa hạt lựu… thành các tạo tác "haute couture" lộng lẫy. Ở đó, mỹ học sàn diễn giao thoa với ẩm thực bản địa, biến hương vị quê nhà thành biểu tượng văn hóa vùng miền được kể lại bằng chất liệu thời trang.

Miệt Cù Lao không chỉ là một show diễn mà là lát cắt văn hóa đa giác quan về miền Tây sông nước, nơi ký ức cộng đồng được đánh thức qua không gian làng quê, mái nhà, bến nước, chợ Tết. Tông cam đỏ gợi hoàng hôn phù sa tạo bối cảnh vừa thơ mộng, thanh lịch, vừa mộc mạc, gần gũi; trải nghiệm được dàn dựng như một "bản giao hưởng giác quan" dẫn dắt người xem qua những tầng cảm xúc. *Vùng ký ức* trưng bày 13 thiết kế giữa nhà xưa, vườn chuối, cầu treo; *Bếp xưa* mời thưởng thức bánh dân gian, trà sen để cảm nhận hơi ấm gia đình Việt. Triển lãm mở cửa miễn phí tại Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ từ 15.10-15.11, chào đón công chúng yêu văn hóa và thời trang Việt, qua đó kết nối di sản ẩm thực với đời sống đô thị.

Trước khi ra mắt công chúng, năm 2021 Nguyễn Minh Công đã tạo "bước đệm" bằng bộ sưu tập mini làm từ ẩm thực dân gian Nam Bộ, được ghi danh Kỷ lục Việt Nam. Nhân 10 năm làm nghề, anh phát triển 20 mẫu từ mô hình mini thành đầm dạ hội và trang phục biểu diễn kích cỡ thật, đậm bản sắc Việt. Hành trình chuyển hóa hình ảnh mộc mạc của bánh, từ độ dẻo dai bột nếp, vỏ giòn, sắc màu tự nhiên, thành ngôn ngữ "couture" đòi hỏi kiên nhẫn và tỉ mỉ: Đội ngũ thử nghiệm hàng chục vật liệu để tìm bề mặt vải vừa gợi cấu trúc bánh vừa giữ sự sang trọng. Mỗi phom dáng được chỉnh sửa nhiều lần để giữ tinh thần gần gũi mà không phô trương. "Thông qua mỗi thiết kế, tôi muốn đưa vào đó ký ức và hồn quê", anh cho biết. Vì vậy, *Miệt Cù Lao* không chỉ là trình diễn, mà là đối thoại thân mật về văn hóa - xã hội vùng miền: Để khi bước vào không gian ấy, ai cũng thấy bóng dáng tuổi thơ mình trong những món bánh thân thuộc - nơi quê hương của anh và của rất nhiều người Việt, cùng lên tiếng.

Nhà thiết kế Nguyễn Minh Công cùng các thiết kế tại đêm khai mạc "Miệt Cù Lao"

Chiếc cầu nối văn hóa vùng miền

Miệt Cù Lao vượt ra ngoài khuôn khổ một triển lãm thời trang, trở thành nỗ lực đáng ghi nhận trong việc mở rộng ranh giới sáng tạo gắn với câu chuyện văn hóa - xã hội Nam Bộ. Ở đây, Nguyễn Minh Công kiến tạo một không gian nghệ thuật như vùng văn hóa thu nhỏ của miền sông nước: Anh "dịch" cảm xúc thành không gian trưng bày, "dịch" vốn văn hóa bản địa thành chất liệu thẩm mỹ tinh tế. Giới chuyên môn dành nhiều đánh giá cao cho dự án bởi cách nó kết nối mỹ thuật đương đại với ký ức cộng đồng và đời sống cư dân vùng châu thổ.

Thật vậy, *Miệt Cù Lao* vận động như một tuyên ngôn văn hóa vùng miền. Giá trị cốt lõi là nâng tầm ẩm thực dân gian Nam Bộ - một phần của sinh hoạt xã hội - lên chuẩn mực nghệ thuật cao cấp. Bằng tư duy thiết kế tinh tế, những món ăn quen thuộc được chuyển hóa thành các thiết kế lộng lẫy, vừa đẹp vừa "kể chuyện" về đất, nước và con người phương Nam. Hành động giàu biểu tượng ấy khẳng định ẩm thực truyền thống không chỉ là thức ăn mà còn là di sản sống và nguồn cảm hứng nghệ thuật bất tận. Việc "đưa bánh dân gian lên sàn diễn" tạo hiệu ứng lan tỏa mới mẻ, quảng bá văn hóa Nam Bộ đến công chúng trong nước và quốc tế, góp phần khẳng định bản sắc vùng miền Việt Nam trong dòng chảy sáng tạo toàn cầu.

Bên cạnh giá trị thẩm mỹ, *Miệt Cù Lao* còn là không gian kết nối cảm xúc và đánh thức ký ức cộng đồng. Cách dàn dựng như một "lát cắt" miền Tây với *Vùng ký ức* và góc *Bếp xưa* ấm cúng khiến người xem bắt gặp lại nhịp sống lao động - sông rạch - bến nước - căn bếp quê. Những hình ảnh thân thuộc ấy chạm đến ký ức tuổi thơ và quê hương, biến triển lãm thành cuộc đối thoại gần gũi giữa nhà thiết kế và cộng đồng địa phương. Nguyễn Minh Công gửi gắm "cả hồn quê" vào từng phom dáng, chất liệu, từ đó nuôi dưỡng tình yêu nguồn cội và ý thức giữ gìn văn hóa truyền thống trong đời sống hiện đại, nhất là với thế hệ trẻ đô thị.

Đặc biệt, *Miệt Cù Lao* khẳng định sức sống sáng tạo của bản sắc Việt trong "làng mốt" quốc tế. Việc nâng cấp bộ sưu tập bánh mini từng lập Kỷ lục Việt Nam thành các tác phẩm thời trang cao cấp cho thấy sự nghiêm túc và bền bỉ của một nhà thiết kế trẻ. Giới chuyên môn nhìn nhận đây là bước chuyển "từ kỷ lục đến di sản", kiến tạo những biểu tượng mang tinh thần Việt. Đáng chú ý, Tổ chức Kỷ lục Việt Nam dự kiến đề cử anh vào danh sách Kỷ lục Thế giới - một ghi nhận cho hành trình đưa câu chuyện địa phương thành chất liệu sáng tạo toàn cầu. TS Nguyễn Văn Viễn - Viện trưởng Viện Sở hữu Trí tuệ Việt Nam đã đánh giá Nguyễn Minh Công là "gương hiếm hoi kết nối tinh thần dân gian với thời trang đương đại bằng sự tinh tế và niềm tự hào nguồn cội".

Từ những lớp nghĩa ấy, *Miệt Cù Lao* là minh chứng sống động rằng: Thời trang không chỉ dừng ở cái đẹp hay xu hướng, mà còn là chiếc cầu nối văn hóa - xã hội hiệu quả giữa vùng miền và thế giới. Dự án nhân văn tôn vinh di sản, đánh thức ký ức và đưa vẻ đẹp ẩm thực - phong tục - lối sống Nam Bộ lên tầm mới, qua đó góp phần định vị vững chắc văn hóa đương đại Việt Nam trên bản đồ sáng tạo quốc tế. ■

Họp mặt văn nghệ sĩ Khu căn cứ Trung ương Cục miền Nam

Vừa qua, tại Trung tâm Hội nghị 272 (phường Xuân Hòa), UBND TP.HCM đã tổ chức chương trình Họp mặt văn nghệ sĩ Khu căn cứ Trung ương Cục miền Nam với chủ đề *Âm vang một thời hoa lửa*.

Buổi họp mặt nhằm tri ân và tôn vinh những văn nghệ sĩ từng hoạt động ở chiến khu Trung ương Cục miền Nam - nơi văn hóa, văn nghệ trở thành một mặt trận quan trọng trong kháng chiến. Từ những năm tháng gian khổ ở chiến trường R (Tân Biên, Tây Ninh), các nghệ sĩ đã mang tiếng hát, lời thơ, nét cọ và vở diễn phục vụ bộ đội, góp phần làm nên sức mạnh tinh thần của quân dân miền Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ.

Chương trình có sự giao lưu của các văn nghệ sĩ tiêu biểu: Nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn, tác giả của những ca khúc bất hủ như *Đất nước, Bài ca không quên, Thành phố tình yêu và nỗi nhớ;* Nhà thơ Hoài Vũ, tác giả thơ *Vàm Cỏ Đông, Anh ở đầu sông em cuối sông;* Họa sĩ Phan Hữu Thiện, nguyên Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, người từng trưởng thành từ Phòng Hội họa Giải phóng; cùng các nghệ sĩ trẻ như Đinh Nhật Minh - nghệ sĩ sáo trúc, gương mặt "Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác" năm 2023...

Trong không khí ấm áp và xúc động, những câu chuyện, ký ức của các văn nghệ sĩ lão thành hòa cùng tiếng hát của thế hệ trẻ, tiếp nối dòng chảy văn hóa - nghệ thuật cách mạng. *Âm vang một thời hoa lửa* không chỉ là hồi ức, mà còn là lời khẳng định về sức sống bền bỉ của nghệ thuật Việt Nam - nghệ thuật vì Tổ quốc, vì nhân dân.

T.T

Người gìn giữ nếp nhà nơi biên viễn

● PHAN HIẾU

Ở vùng biên giới Tây Nguyên, gia đình là "pháo đài" đầu tiên gìn giữ nếp làng. Già làng Rơ Châm Dik, người cha, người ông của bao thế hệ Mook Đen 1, bền bỉ gõ cửa từng nhà, hòa giải vợ chồng, khuyên con cháu đến lớp, vào bộ đội, nói không với tảo hôn và hôn nhân cận huyết. Bằng tấm gương lao động và nếp nhà ngăn nắp, ông thắp lên ngọn lửa hiếu học, kỷ cương và yêu thương, để mỗi gia đình mạnh lên thì làng bản biên cương vững vàng, đời sống ấm no.

Giỏi dân vận

Năm nay 76 tuổi, nhưng trên những lối mòn, cửa ngõ quen thuộc ở làng Mook Đen 1 (xã Ia Dom, Gia Lai), già làng Rơ Châm Dik vẫn đều đặn gõ cửa từng nhà để vận động bà con làm ăn, bỏ hủ tục, chấp hành pháp luật; đặc biệt là khuyên con cháu đi học, vào bộ đội, gìn giữ nếp nhà và an ninh trật tự nơi biên giới.

Tuổi trẻ của ông gắn với màu áo lính. Nhập ngũ năm 1966, học Trường Sĩ quan Lục quân, đứng vào hàng ngũ của Đảng năm 1973, phẩm chất người lính và trải nghiệm xã hội giúp ông được dân làng tin tưởng trong mọi việc - từ sản xuất đến việc nhà. Hơn 40 năm qua, ông được bà con thương mến vì lời nói chân tình, nói đi đôi với làm, lấy gia đình mình làm gương để dân làng noi theo.

Cách Cửa khẩu quốc tế Lệ Thanh hơn 10 km, buổi sớm Mook Đen 1 sương mù giăng kín, trưa lại nắng hanh. Từ lời giới thiệu của cán bộ xã, chúng tôi tìm đến nhà già Dik. Không bề thế, nhưng căn nhà gây ấn tượng bởi sự ngăn nắp, sạch sẽ, treo đầy bằng khen, gọn gàng mà ấm cúng.

Trong khu vườn xanh tốt, hơn 300 gốc cà phê đã lác đác chín, hứa hẹn vụ bội thu; phía sau là trang trại cao su hơn 3.000 cây đang vào mùa cạo mủ. Tuổi đã cao nhưng ông vẫn cần mẫn, khi thăm vườn, lúc ra trang trại, lúc họp thôn, thăm hàng xóm hay bàn việc chung với Ban tự quản - tất cả đều bắt đầu từ chuyện làm ăn, nuôi dạy con cái, giữ nếp gia đình.

Già Dik kể, với bà con J'rai, tuyên truyền chỉ hiệu quả khi người nói cũng là người làm giỏi, để cả làng tin theo. Cà phê, cao su ông tự trồng trước, làm mẫu cho bà con thoát nghèo. Ông nhắc con cháu đi xe phải đội mũ bảo hiểm, không chở ba chở bốn - giữ an toàn cho chính mình.

Anh Siu Hải, cán bộ văn hóa - xã hội xã Ia Dom cho hay: Già Dik là chỗ dựa tinh thần của cả 5 làng trong xã. Những vụ vợ chồng xích mích, cha con bất hòa, ông đều đến tận nhà hòa giải, như chiếc cầu nối hàn gắn mỗi mái ấm.

Già làng Rơ Châm Dik là tấm gương sáng trong sản xuất cây trồng để bà con noi theo

Nhờ nhiều năm kiên trì nêu gương và vận động, các gia đình trong làng đã dần bỏ các hủ tục như đám cưới, đám ma kéo dài nhiều ngày, uống rượu quá chén, chia của cho người chết, cúng bái chữa bệnh, tảo hôn, hôn nhân cận huyết… Nếp nhà yên ấm, con cháu học hành đến nơi đến chốn, kinh tế khấm khá - đó là "quả ngọt" mà già Dik bền bỉ gìn giữ cho từng tổ ấm nơi biên cương.

Khéo tuyên truyền

Chị Siu H'ơn, 25 tuổi, từng có ý định kết hôn khi mới 15 tuổi, kể với chúng tôi: "Ba mẹ mất sớm nên mình sợ không ai lo, nghĩ lấy chồng sớm sẽ có người đỡ đần". Được già Dik giải thích rõ, đủ tuổi mới nên lập gia đình, từ 18-20 tuổi hãy kết hôn; lấy sớm khó nuôi dạy con cái, tổn hại sức khỏe người mẹ và tương lai của trẻ. Nhờ vậy, chị hiểu rủi ro tảo hôn, lựa chọn học tập và chuẩn bị kinh tế ổn định trước khi tính chuyện riêng tư.

Nhờ tuyên truyền, vận động của già Dik mà nhiều gia đình có thanh niên đã hiểu hơn Luật nghĩa vụ quân sự và có trách nhiệm với Tổ quốc

Còn ông Rơ Châm Nin, người cùng làng, là ví dụ về trách nhiệm của cha mẹ trong giáo dục con. Ông nhớ lại: "Con trai tôi 20 tuổi vẫn né khám nghĩa vụ. Sau nhiều lần già Dik khuyên nhủ, nó hiểu đi bộ đội là trách nhiệm với Tổ quốc và là môi trường rèn luyện để sau này làm trụ cột gia đình". Từ e ngại, con ông tự nguyện nhập ngũ, đặt bổn phận công dân và danh dự gia đình lên trước hết.

Làng Mook Đen 1 hơn 1.000 nhân khẩu, chủ yếu đồng bào dân tộc thiểu số. Các chương trình nông thôn mới triển khai đều gắn với từng hộ: Đường bê tông tới cổng nhà, điện thắp sáng, "con đường hoa", "hàng rào xanh", đèn chiếu sáng… Tất cả đều in dấu "dân vận khéo" của già làng Rơ Châm Dik, để mỗi gia đình được hưởng lợi và cùng gìn giữ nếp sống văn minh.

Một điểm sáng ở bản làng nơi biên viễn là nhà tạm đã thay bằng nhà kiên cố, đời sống các hộ khấm khá, 100% gia đình có phương tiện đi lại, nghe nhìn; người dân biết áp dụng khoa học kỹ thuật, cơ giới hóa sản xuất; thu nhập bình quân đạt hơn 42 triệu đồng/người/năm. Sau những con số ấy là sự kiên trì vận động của già Dik, từ chuyện làm ăn đến nuôi dạy con cái nề nếp.

Phó Chủ tịch UBND xã Ia Dom Nguyễn Đình Tiến nhận xét: Nhiều năm qua, già làng Dik phát huy phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ, nêu gương trong cộng đồng. Hai người con trai của ông đang công tác tại các Đồn Biên phòng 725 và 729 trên tuyến biên giới Gia Lai, tiếp nối truyền thống gia đình, góp phần bảo vệ chủ quyền Tổ quốc. Với những đóng góp bền bỉ, ông được Trung ương và địa phương tặng nhiều giấy khen, bằng khen về dân vận khéo, phát triển kinh tế, xây dựng khối đại đoàn kết.

"Già Rơ Châm Dik là gương tiêu biểu trong đội ngũ già làng của xã, luôn đồng hành cùng chính quyền và bà con. Về công tác dân vận gia đình, già hướng dẫn nếp sinh hoạt, cách làm kinh tế, dạy con học hành; hỗ trợ hộ nghèo phương tiện sản xuất, để từng mái ấm vững vàng thì làng xóm yên ổn - một tấm gương để mọi người noi theo", Nguyễn Đình Tiến cho biết thêm. ■

Giao lưu chia sẻ sáng kiến truyền thông xây dựng gia đình "5 không, 3 sạch", "5 có, 3 sạch"

Sáng qua 21.10, tại TP.HCM, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phối hợp Hội LHPN TP.HCM tổ chức chương trình giao lưu chia sẻ sáng kiến truyền thông về xây dựng gia đình "5 không, 3 sạch" và "5 có, 3 sạch", hướng tới vun đắp giá trị gia đình Việt, góp phần xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

Chương trình được triển khai bằng hình thức sân khấu hóa (tiểu phẩm, thuyết trình, trình chiếu LED), giúp thông điệp dễ nhớ, dễ thực hiện ở cơ sở. Theo Hội LHPN Việt Nam, cuộc vận động "Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch" nhiều năm qua gắn với các tiêu chí Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới. Cụ thể, "5 không" gồm: Không đói nghèo; Không vi phạm pháp luật và tệ nạn xã hội; Không bạo lực gia đình; Không sinh con thứ ba trở lên; Không có trẻ em suy dinh dưỡng và bỏ học. "3 sạch": Sạch nhà; Sạch bếp; Sạch ngõ.

Song song, mô hình "5 có, 3 sạch" nhấn mạnh giá trị tích cực trong mỗi mái ấm như: Có ngôi nhà an toàn; Có sinh kế bền vững; Có sức khỏe; Có kiến thức; Có nếp sống văn hóa; Đi đôi với 3 sạch (sạch nhà, sạch bếp, sạch ngõ) nhằm bảo đảm "3 an": An toàn - an tâm - an sinh.

Tại buổi giao lưu, các đội thi chia sẻ nhiều sáng kiến thực hành: "Góc bếp hạnh phúc", "Ngày thứ Bảy xanh", mô hình thu gom - tái chế, tuyến đường hoa, CLB tư vấn tiền hôn nhân, phòng chống bạo lực gia đình… qua đó tạo diễn đàn trao đổi kinh nghiệm giữa cán bộ, hội viên và các câu lạc bộ...

Cùng ngày, Trung ương Hội LHPN Việt Nam phối hợp Hội LHPN TP.HCM tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cho cán bộ Hội và đội ngũ cộng tác viên về kỹ năng làm cha mẹ, tập trung vào nuôi dạy con tích cực, an toàn cho trẻ, chăm sóc sức khỏe - dinh dưỡng, phát triển trí tuệ - cảm xúc - kỹ năng xã hội, kỹ năng lắng nghe - tư vấn, điều phối nhóm phụ huynh và xây dựng môi trường gia đình an toàn cho trẻ 0-8 tuổi.

B.T

TIN THỂ THAO

Bóng chuyền nữ khác bảng với Thái Lan

Theo kết quả bốc thăm môn bóng chuyền trong nhà từ Ban tổ chức SEA Games 33, đội tuyển nữ Việt Nam sẽ nằm khác bảng đấu với chủ nhà Thái Lan. Theo đó, thầy trò HLV Nguyễn Tuấn Kiệt nằm ở bảng B với Indonesia, Myanmar và Malaysia; bảng A gồm Thái Lan (chủ nhà, đương kim vô địch), Philippines và Singapore. Trong khi đó, nội dung nam có 8 đội tham dự. Bảng A có Thái Lan (chủ nhà), Việt Nam, Singapore và Lào; bảng B gồm Indonesia (đương kim vô địch), Campuchia, Philippines và Myanmar. Các đội thi đấu vòng tròn tại mỗi bảng, chọn 2 đội đứng đầu vào bán kết.

Năm nay, chỉ tiêu cho 2 đội tuyển nam, nữ Việt Nam là đều giành quyền vào chung kết.

H.L

Cầu mây xác định đối thủ tại SEA Games 33

Ban tổ chức SEA Games 33 vừa tiến hành bốc thăm các nội dung tại môn cầu mây.

Nội dung được Việt Nam quan tâm nhất là thi đấu 4 người. Trong đó, đồng đội 4 người nam Việt Nam ở bảng B cùng Campuchia, Lào, Singapore, Malaysia và Brunei. Ở nội dung đồng đội 4 người nữ, Việt Nam ở bảng A cùng Lào, Philippines, Campuchia. Nội dung đội tuyển nữ, Việt Nam nằm ở bảng A cùng chủ nhà Thái Lan, Philippines; đội nam Việt Nam vào bảng A cùng Malaysia, Lào. Nội dung regu nữ, Việt Nam thi đấu vòng tròn với Thái Lan, Malaysia và Indonesia. Nội dung đồng đội 4 người hỗn hợp nam nữ, Việt Nam chung bảng với Malaysia, Lào và Myanmar. Ngoài ra, môn cầu mây SEA Games 33 còn tổ chức nội dung hoop (tâng cầu vào rổ) và chinlone (tâng cầu nghệ thuật vòng tròn) nhưng Việt Nam không tham dự.

L.H

TP.HCM nhất toàn đoàn Giải Aerobic VĐQG

Khép lại chương trình thi đấu tại Giải Aerobic VĐQG 2025 diễn ra ở Cung thể thao Quần Ngựa (Hà Nội), đoàn VĐV TP.HCM đã thi đấu xuất sắc khi giành 9 HCV và 1 HCB. Những tấm HCV của đại diện thành phố mang tên Bác được mang về ở các nội dung hệ vô địch: Đơn nam (Chế Thanh), đôi nam nữ (Gia Bảo, Uyên Nhi), nhóm 3 người (Chế Thanh, Gia Bảo, Uyên Nhi), nhóm 5 người (Chế Thanh, Gia Bảo, Uyên Nhi, Diễm Hằng và Quỳnh Hương) và Aerobic step; 4 tấm HCV còn lại đến từ hệ trẻ là đơn nam (Minh Khôi), đôi nam nữ (Minh Khôi, Hồng Ngọc), nhóm 5 người (Bích Vy, Thiên Long, Huyền Trân, Quốc Hòa, Minh Châu) và Aerobic step.

Thành tích này giúp TP.HCM vượt qua chủ nhà Hà Nội (4 HCV, 2 HCB, 1 HCĐ) và Vĩnh Long (1 HCV, 3 HCB, 1 HCĐ) để xếp hạng nhất toàn đoàn.

V.H

U22 VIỆT NAM HƯỚNG ĐẾN SEA GAMES 33:

Kỳ vọng vào sự chuẩn bị

● **VĨNH HY**

Những lá thăm may rủi đưa đội tuyển U22 Việt Nam vào bảng đấu có sự góp mặt của U22 Malaysia và U22 Lào tại môn bóng đá nam SEA Games 33, diễn ra vào tháng 12 ở Thái Lan. Bảng đấu được đánh giá vừa sức nhưng con đường tiến vào chung kết của U22 Việt Nam vẫn tiềm ẩn nhiều thử thách nếu không duy trì được phong độ và sự tập trung cần thiết.

Cần sự ổn định và bản lĩnh

Môn bóng đá nam SEA Games 33 có 11 đội tham dự, được chia thành 3 bảng. Kết quả, U22 Việt Nam nằm ở bảng B với U22 Malaysia và U22 Lào. Trong khi đó, ĐKVĐ U22 Indonesia chung bảng C cùng Myanmar, Philippines, Singapore. Với tư cách chủ nhà, á quân U22 Thái Lan rơi vào bảng đấu vô cùng "dễ thở" với Timor Leste và Campuchia. Tại kỳ đại hội này, môn bóng đá nam tiếp tục áp dụng quy định đội hình U22 (cầu thủ sinh từ ngày 1.1.2003 trở đi) và không có suất cho cầu thủ quá tuổi. Các đội sẽ thi đấu vòng tròn một lượt tính điểm, ba đội nhất bảng cùng đội nhì có thành tích tốt nhất sẽ vào bán kết. Đây là lần đầu tiên trong lịch sử, môn bóng đá nam có thể thức thi đấu như thế và điều này hứa hẹn tạo nên sự cạnh tranh gay gắt ở mỗi bảng đấu.

Với việc chỉ có 3 đội, bảng đấu của U22 Việt Nam hứa hẹn sẽ rất khốc liệt, bởi chỉ cần một trận sảy chân cũng có thể khiến cục diện thay đổi hoàn toàn. Tuy nhiên, nhìn tổng thể, U22 Việt Nam vẫn được đánh giá là đội mạnh nhất bảng, cả về chất lượng nhân sự lẫn kinh nghiệm thi đấu quốc tế. U22 Lào những năm gần đây đã có bước tiến đáng kể trong khu vực. Dù vẫn bị đánh giá thấp hơn Việt Nam và Malaysia, nhưng họ luôn là đội bóng có tinh thần thi đấu kiên cường, không dễ bị khuất phục. Trận đấu với U22 Malaysia chắc chắn sẽ mang tính quyết định đến tấm vé vào bán kết. Dù bóng đá Malaysia đang trải qua giai đoạn chuyển giao nhưng họ vẫn sở hữu nền tảng thể lực sung mãn và lối chơi tốc độ, áp sát mạnh mẽ. Đặc biệt, đội bóng trẻ Malaysia thường xuyên được cọ xát ở các giải đấu quốc tế, giúp họ có bản lĩnh thi đấu đáng nể.

Bóng đá Việt Nam đang có nhiều duyên nợ với Malaysia và Lào khi chung bảng đấu tại Vòng loại cuối Asian Cup 2027 và bây giờ là SEA Games 33. Ở kỳ SEA Games gần nhất vào năm 2023, U22 Việt Nam cũng chung bảng với U22 Malaysia và U22 Lào. Khi đó, U22 Việt Nam thắng U22 Malaysia 2-1 và Lào 2-0 bên cạnh trận hòa 1-1 với U22 Thái Lan và trận thắng 3-2 trước U22 Singapore để giành quyền vào bán kết. Trên lý thuyết, U22 Việt Nam có nhiều lợi thế để giành ngôi nhất bảng trước U22 Malaysia và U22 Lào. Tuy nhiên, để hiện thực hóa mục tiêu vào sâu, thậm chí là tranh HCV, đội phải thể hiện được sự ổn định và bản lĩnh trong từng trận đấu. Lịch thi đấu dày đặc cùng áp lực từ người hâm mộ luôn là thử thách lớn với các cầu thủ trẻ.

Vấn đề đáng lo ngại nhất của U22 Việt Nam hiện nay là khâu dứt điểm. Dù tạo ra nhiều cơ hội trong các trận giao hữu gần đây, nhưng khả năng tận dụng vẫn chưa đạt yêu cầu. HLV Kim Sang-sik cần sớm cải thiện điểm yếu này, bởi ở một bảng đấu ngắn, hiệu quả trong khâu ghi bàn có thể là yếu tố quyết định thành bại. Bên cạnh đó, việc duy trì sự tập trung trong phòng ngự cũng rất quan trọng. Những sai lầm cá nhân hay thiếu gắn kết ở hàng thủ từng khiến các đội trẻ Việt Nam trả giá ở nhiều giải đấu trước. SEA Games 33 là cơ hội để thế hệ cầu thủ trẻ Việt Nam khẳng định mình, đồng thời hướng đến mục tiêu lấy lại vị thế sau khi chỉ giành HCĐ ở kỳ đại hội trước.

Tận dụng tốt những chuyến tập huấn

Hướng đến SEA Games 33, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) đã chủ động xây dựng kế hoạch chuẩn bị từ sớm cho U22 Việt Nam. Đội được tập trung đồng bộ cùng ĐTQG trong các đợt FIFA Days, tham dự hai giải giao hữu quốc tế U22 CFA Team China 2024 và 2025 với nhiều đối thủ chất lượng. Các cầu thủ trẻ tiềm năng cũng thường xuyên được tạo cơ hội thi đấu cọ xát, trong đó nhiều gương mặt đã góp mặt tại ASEAN Cup 2024. Mới đây nhất, đội đã tập huấn tại UAE trong dịp FIFA Days tháng 10 và thi đấu hai trận giao hữu có chất lượng chuyên môn cao với U23 Qatar. Dự kiến tháng 11, đội sẽ tham dự giải quốc tế tại Trung Quốc với sự góp mặt của chủ nhà Trung Quốc cùng hai đội bóng mạnh khác của châu lục là U23 Uzbekistan và U23 Hàn Quốc.

Hai chuyến tập huấn quan trọng tại UAE và Trung Quốc không chỉ giúp đội nâng cao thể lực, chiến thuật mà còn là dịp để các cầu thủ trẻ tích lũy kinh nghiệm quý giá trước khi bước vào sân chơi khu vực đầy khốc liệt. Việc được thi đấu giao hữu với các đội bóng mạnh như U23 Qatar giúp các cầu thủ Việt Nam làm quen với áp lực thi đấu quốc tế, từ đó rèn luyện khả năng ứng phó trong nhiều tình huống khác nhau. Trong khi đó, chuyến tập huấn tại Trung Quốc tới đây là dịp hiếm có để các cầu thủ Việt Nam đối đầu với những đối thủ có kỹ thuật và tư duy chiến thuật cao, qua đó học hỏi được nhiều điều trong cách kiểm soát bóng, chuyển trạng thái và tổ chức tấn công.

SEA Games 33 không chỉ là một giải đấu, mà còn là thước đo quan trọng để đánh giá sự trưởng thành của thế hệ cầu thủ trẻ Việt Nam. Chính vì vậy, việc đầu tư tập huấn nghiêm túc, chọn đối thủ chất lượng cho thấy sự quyết tâm của VFF và Ban huấn luyện trong việc giúp U22 Việt Nam đạt phong độ cao nhất. Nếu tận dụng tốt những chuyến tập huấn này, U22 Việt Nam hoàn toàn có thể bước vào SEA Games 33 với sự tự tin, bản lĩnh và phong độ ổn định. Đó sẽ là nền tảng quan trọng để thầy trò HLV Kim Sang-sik tiếp tục hành trình chinh phục tấm HCV - thành tích mà người hâm mộ Việt Nam luôn kỳ vọng. ■

Những chuyến tập huấn tại UAE và Trung Quốc là cơ hội rất tốt để U22 Việt Nam chuẩn bị cho SEA Games 33 cũng như VCK U23 châu Á 2026

Mảnh ghép chất lượng cho đội tuyển

● **KHẢI HƯNG**

Tiền vệ gốc Brazil Hendrio Araujo da Silva vừa nhận quyết định nhập quốc tịch Việt Nam với tên Đỗ Hoàng Hên. Sự kiện khép lại một hành trình hội nhập bền bỉ và mở ra thêm một phương án chiến thuật đáng giá cho HLV Kim Sang-sik ở chu kỳ mục tiêu năm 2026.

Đỗ Hoàng Hên trong ngày nhận quốc tịch Việt Nam

Trong buổi nhận quyết định, Đỗ Hoàng Hên chia sẻ bằng tiếng Việt: "Tôi rất vui, tự hào và vô cùng biết ơn! Tôi đã chính thức trở thành công dân Việt Nam… Tôi khao khát được cống hiến cho bóng đá Việt Nam, sẽ nỗ lực hơn nữa để xứng đáng với niềm tin của mọi người và đóng góp hết mình cho Câu lạc bộ Bóng đá Hà Nội cũng như bóng đá Việt Nam". Lời cam kết ngắn gọn, rõ ràng bằng tiếng Việt không chỉ khép lại thủ tục pháp lý, mà khẳng định lựa chọn căn tính thể thao của một cầu thủ đã gắn bó gần 5 năm với V-League.

Hành trình thành "người Việt": Ngôn ngữ, văn hóa, kỷ luật nghề nghiệp

Có hai trục song hành giúp hình dung rõ hành trình hội nhập của Đỗ Hoàng Hên. Thứ nhất là ngôn ngữ và văn hóa. Hơn hai năm qua, Hên học tiếng Việt một cách có hệ thống từ giao tiếp đời thường, đến trả lời phỏng vấn, trao đổi chiến thuật trong phòng thay đồ. Anh cho biết đã thuộc Quốc ca Việt Nam chỉ sau hai tuần tự học và thường hát trong các dịp thi đấu. Ngôn ngữ không chỉ là chiếc chìa khóa hòa nhập, mà còn là "cam kết mềm" về sự tôn trọng môi trường chuyên nghiệp lẫn đời sống bản địa. Chính chi tiết này khiến hình ảnh Hên tạo được thiện cảm đặc biệt trong cộng đồng người hâm mộ đó là sự hội nhập không phô trương, được chứng minh bằng thói quen hằng ngày.

Thứ hai là kỷ luật nghề nghiệp. Hên duy trì chế độ ăn chay khoảng sáu năm, kết hợp bổ sung dinh dưỡng để đảm bảo thể trạng và khả năng hồi phục. Đây là lựa chọn không phổ biến ở cầu thủ chuyên nghiệp tại V-League, nhưng lại phản ánh rõ cách anh điều chỉnh lối sống cho một lịch thi đấu dày. Sự bền bỉ thể chất đi cùng hiệu quả chuyên môn đã hiện lên qua số liệu: Mùa 2022, Hên góp phần đưa Bình Định giành hạng ba sau 16 năm; giai đoạn 2023-2024, anh bùng nổ ở Nam Định với 12 bàn, 13 kiến tạo, góp công quan trọng vào chức vô địch V-League. Lũy kế gần 5 năm, Hên có 29 bàn thắng, 31 kiến tạo ở các mặt trận quốc nội, con số đủ nặng ký để khẳng định chỗ đứng.

Từ lớp học tiếng Việt đến phòng gym, từ quầy hàng vỉa hè đến sân tập, hành trình ấy cho thấy một quy luật căn bản của hội nhập là năng lực chuyên môn tốt cần được "bọc" bởi năng lực xã hội, khả năng giao tiếp, hiểu văn hóa, sống kỷ luật. Hên đã đi con đường ấy theo cách thuyết phục.

Ở cấp đội tuyển, quy định quốc tế yêu cầu cầu thủ nhập tịch phải có ít nhất 5 năm cư trú/thi đấu liên tục tại quốc gia xin thi đấu, tính từ thời điểm đăng ký hoạt động bóng đá chuyên nghiệp. Với Đỗ Hoàng Hên, mốc khởi điểm là 12.1.2021 (ngày ký hợp đồng tại Việt Nam). Vì vậy, anh chỉ đủ điều kiện ra sân cho ĐTQG từ 12.1.2026.

Phương án nâng cấp "khâu cuối" và nhịp vận hành

Về mặt kỹ chiến thuật, Hên là mẫu tiền vệ tấn công/nhạc trưởng có thể chơi thấp như số 8 lệch phải hoặc cao như số 10. Các thông số tham gia vào bàn thắng của Hên gợi ra hai giá trị nổi bật: Thứ nhất là khả năng tạo khác biệt ở không gian chật hẹp cuối sân. Thứ hai là phương án chuyển bóng. Phân tích thêm, khi đối thủ chủ động vây bắt, Hên có xu hướng kéo trung vệ biên hoặc tiền vệ phòng ngự ra khỏi vị trí bằng nhịp nhả - xoay - bứt nhịp, mở cửa cho tiền đạo di chuyển vào khoảng sau lưng.

Nếu Xuân Son trở lại phong độ cao, tuyển Việt Nam sẽ có cặp "điểm đến - điểm phát" đúng nghĩa đó là một số 9 bám cấm địa, tì đè và dứt điểm đa dạng; một nhạc trưởng biết cách đặt bóng vào đúng khu vực Son có thể tung cú chạm sau cuối. Thống kê tham chiếu từ quá trình họ sát cánh ở cấp CLB cho thấy Hên kiến tạo cho Xuân Son 11 lần, điều này không phải là sự trùng hợp ngẫu nhiên, mà xuất phát từ sự hiểu vị trí, thói quen di chuyển của nhau.

Trong sơ đồ HLV Kim Sang-sik đang sử dụng 4-2-3-1, có thể chuyển sang 3-2-5 khi kiểm soát bóng. Vai số 10 của Hên sẽ liên kết hai nửa không gian, cho phép các hậu vệ biên chồng cánh mạnh hơn vì đằng sau có "trạm trung chuyển" tin cậy. Khi cần đổi nhịp, tuyển có thể đẩy sang phương án bóng bổng - tạt sớm, với Hên là người quyết định điểm rơi và lựa chọn "cửa" (cột gần/cột xa) cho Son hoặc tiền đạo cánh băng cắt.

Sự kiện Đỗ Hoàng Hên nhập tịch cho thấy một tiến trình chín muồi ở cấp độ chính sách nhân sự là mở để đón nhân lực chất lượng, chặt ở khâu điều kiện và đánh giá, rõ về tiêu chí sử dụng. Trong giai đoạn 2026, trước mắt là trận kế tiếp vòng loại Asian Cup 2027 gặp Malaysia và ASEAN Cup 2026, đội tuyển Việt Nam cần vừa xây, vừa dùng - xây thế hệ kế tiếp và dùng ngay những mảnh ghép có thể nâng cấp "khâu cuối".

Ở đây, Hên không phải "cây đũa thần", nhưng là đường ray để chiến lược nhân sự đa dạng hóa: Thêm một nhạc trưởng đúng nghĩa bên cạnh các phương án hiện có; thêm một tiếng nói đã chọn căn tính Việt Nam bằng hành động cụ thể; thêm một chuẩn mực nghề nghiệp được cộng đồng ghi nhận.

Từ một ngoại binh giàu kỹ thuật trở thành công dân Việt Nam, Đỗ Hoàng Hên đã đi hết con đường hội nhập bằng những bước rất "Việt": Học tiếng, hiểu văn hóa, giữ kỷ luật sống và chứng minh giá trị bằng hiệu quả trận mạc. Phía trước là "bài thi cuối" ở Hà Nội FC, rồi mốc 12.1.2026 cho cánh cửa đội tuyển. Nếu tiếp tục duy trì phong độ và mức phù hợp chiến thuật, Hên không chỉ là một câu chuyện đẹp, mà sẽ là mảnh ghép nâng cấp khâu tổ chức - dứt điểm của tuyển Việt Nam.■

Việt Nam giành 6 HCV giải Rowing châu Á

Giải Đua thuyền Rowing vô địch châu Á năm 2025 đã khép lại sau 4 ngày thi đấu sôi nổi, trên mặt nước tự nhiên đạt chuẩn quốc tế của thành phố Hải Phòng. Đội tuyển Rowing Việt Nam đã thi đấu xuất sắc, giành tổng cộng 6 HCV, 1 HCB và 2 HCĐ, khẳng định vị thế ngày càng vững chắc của Rowing Việt Nam trên đấu trường khu vực.

Giải đấu năm nay quy tụ các VĐV đến từ 18 quốc gia và vùng lãnh thổ châu Á. Các nội dung thi đấu diễn ra quyết liệt, kịch tính và hấp dẫn, được đánh giá cao về chất lượng chuyên môn. Nhiều đoàn vận động viên bày tỏ ấn tượng với điều kiện thi đấu lý tưởng tại Hải Phòng, mặt nước tự nhiên ổn định, đạt tiêu chuẩn quốc tế, cùng công tác tổ chức chuyên nghiệp, chu đáo.

L.YẾN

50 VĐV dự Đại hội thể thao trẻ tại Bahrain

Đoàn Thể thao Việt Nam với 75 thành viên trong đó có 50 VĐV và 15 HLV, tranh tài ở 11/28 môn thể thao gồm: Điền kinh, Cầu lông, Jujitsu, Judo, Vật, Boxing, Cử tạ, Taekwondo, Xe đạp, Muay, Golf đã tới Bahrain tham dự Đại hội thể thao trẻ châu Á lần thứ 3 năm 2025. Tại kỳ Đại hội này, đoàn thể thao Việt Nam đặt kỳ vọng huy chương ở các môn Jujitsu, Cử tạ, Taekwondo, Vật, Điền kinh…

Đại hội thể thao trẻ châu Á 2025 diễn ra tại Bahrain có sự tranh tài của nhiều tuyển thủ trẻ tên tuổi của châu lục đến từ các quốc gia như: Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Iran… Đây đều là những tài năng trẻ của lục địa và đóng vai trò là sân chơi thử nghiệm cho các cuộc thi quốc tế trong tương lai.

T.KHÔI

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Nam Cực bị đe dọa bởi ô nhiễm

Một nghiên cứu mới được công bố cảnh báo rằng, sự gia tăng du lịch và hoạt động nghiên cứu đang gây ô nhiễm nghiêm trọng cho Nam Cực. So với 40 năm trước, nồng độ các hạt mịn chứa kim loại nặng như niken, đồng, kẽm và chì đã tăng hơn gấp 10 lần tại các khu vực có con người lui tới. Theo các nhà khoa học, mỗi du khách có thể "góp phần" làm tan chảy tới 100 tấn tuyết do phát thải từ tàu thuyền và phương tiện chạy bằng nhiên liệu hóa thạch.

Trong 20 năm qua, lượng khách đến Nam Cực đã tăng từ 20.000 lên 120.000 người mỗi năm. Bên cạnh đó, các dự án nghiên cứu dài hạn cũng để lại tác động lớn tới môi trường, thậm chí gấp 10 lần một khách du lịch đơn lẻ.

P.M

London là "điểm đen" trộm điện thoại di động

Thủ đô London của Anh đang nổi lên là "điểm đen" về nạn trộm, cướp điện thoại tại châu Âu, với số vụ tăng gấp 4 lần trong 5 năm qua. Cảnh sát ghi nhận hơn 80.000 vụ trộm điện thoại tại London riêng trong năm 2024, tuy nhiên con số thực tế ước tính có thể lên tới 160.000, tức trung bình 5 phút xảy ra một vụ. Mỗi chiếc điện thoạt bị trộm có thể được bán lại với giá lên tới 4.000 bảng Anh tại Trung Quốc, mang về lợi nhuận khổng lồ cho các băng nhóm tội phạm xuyên quốc gia.

Các chuyên gia cảnh báo, trộm điện thoại không chỉ gây thiệt hại tài sản mà còn đe dọa an toàn dữ liệu cá nhân.

T. ANH

Di sản văn hóa trước nỗi lo lỗ hổng an ninh

● **TRÂM ANH**

Nước Pháp vừa xảy ra một vụ trộm cổ vật quy mô lớn ngay tại Bảo tàng Louvre, biểu tượng văn hóa quốc gia và cũng là bảo tàng nổi tiếng nhất thế giới. Vụ trộm là hồi chuông cảnh tỉnh mạnh mẽ về mức độ an toàn tại các điểm lưu trữ di sản lịch sử, nơi đáng lẽ phải được bảo vệ nghiêm ngặt nhất.

Cảnh sát đứng gần kim tự tháp của Bảo tàng Louvre sau khi có báo cáo về vụ cướp tại Paris, Pháp Ảnh: REUTERS

Vụ trộm trắng trợn, táo bạo và được lên kế hoạch kỹ lưỡng xảy ra ngay giữa lòng Paris đã thực sự gây chấn động giới văn hóa và an ninh Pháp, hàng loạt câu hỏi được đặt ra về mức độ nghiêm trọng và sự an toàn tại các di sản văn hóa quốc tế.

Theo Bộ trưởng Nội vụ Pháp Laurent Nuñez, bọn trộm đã sử dụng thang nâng để tiếp cận cửa sổ đột nhập vào khu vực trưng bày cổ vật bên trong bảo tàng. Chúng phá cửa sổ, đập vỡ tủ kính, lấy đi 9 món đồ trang sức hoàng gia vô cùng quý hiếm trong đó có những báu vật có giá trị không thể đong đếm bằng tiền, bởi chúng gắn liền với lịch sử hoàng gia Pháp và di sản châu Âu.

Điều đáng nói là toàn bộ vụ trộm chỉ diễn ra trong vòng chưa đầy 7 phút, nhóm tội phạm đã thực hiện toàn bộ kế hoạch, sau đó tẩu thoát bằng xe hai bánh trước khi lực lượng an ninh kịp phản ứng. Đây là chi tiết khiến dư luận trong và ngoài nước không khỏi đặt câu hỏi là tại sao một vụ trộm lại có thể thực hiện suôn sẻ đến vậy trong một khoảng thời gian đáng báo động, đặc biệt là tại một địa điểm được cho là "bất khả xâm phạm", dưới hệ thống camera và nhân lực an ninh dày đặc.

Trong số những hiện vật bị đánh cắp, nổi bật là vương miện từng thuộc về Hoàng hậu Josephine, vợ của Napoleon Bonaparte và Hoàng hậu Eugénie, vợ của Napoleon III. Những món trang sức này không chỉ mang giá trị vật chất, mà còn là biểu tượng quyền lực, thể hiện tinh hoa của nghệ thuật kim hoàn Pháp và giá trị văn hóa xuyên thế kỷ.

Vụ việc tại Louvre không chỉ là hành động phạm pháp đơn thuần, mà còn là lời cảnh tỉnh đắt giá về vấn đề an ninh tại các điểm lưu giữ di sản văn hóa quan trọng. Bảo tàng Louvre là điểm đến của hàng triệu du khách toàn cầu mỗi năm, đồng thời là kho tàng văn hóa quý báu của nhân loại, với trung bình hơn 25.000 lượt khách mỗi ngày và hơn 8,7 triệu lượt tham quan trong năm 2024, do vậy việc đảm bảo an toàn cho cả con người lẫn hiện vật cần phải được đặt lên hàng đầu. Vụ trộm này đã để lại một vết nứt lớn trong niềm tin vào khả năng bảo vệ di sản của một trong những bảo tàng danh tiếng nhất thế giới.

Câu hỏi lớn được đặt ra là tại sao một trong những bảo tàng được đầu tư hệ thống an ninh hiện đại bậc nhất thế giới lại có thể bị bọn trộm đột nhập dễ dàng đến vậy. Việc kẻ trộm sử dụng thang nâng, thực hiện hành vi trót lọt chỉ trong vài phút giữa trung tâm Paris, khiến nhiều chuyên gia cho rằng đây nhiều khả năng là một vụ trộm có tổ chức, với sự chuẩn bị kỹ lưỡng và có thể liên quan đến các đường dây buôn bán cổ vật xuyên quốc gia.

Điều này không mới, bởi đã có nhiều đường dây buôn lậu cổ vật xuyên quốc gia đã bị phanh phui. Nhưng điều khiến công chúng lo ngại là sự táo bạo, nhanh gọn và chính xác trong hành vi đột nhập cho thấy những lỗ hổng nghiêm trọng trong công tác bảo vệ, an ninh tại bảo tàng.

Về phía cơ quan chức năng, Bộ trưởng Nội vụ Pháp khẳng định, lực lượng điều tra đang được huy động tối đa để truy bắt thủ phạm, đồng thời rà soát lại toàn bộ hệ thống bảo mật. Bên cạnh đó, Bộ Văn hóa Pháp cũng đang yêu cầu các bảo tàng lớn khác trên toàn nước Pháp tăng cường các phương án an ninh cấp độ cao nhất.

Vụ trộm tại Bảo tàng Louvre là một vết sẹo không thể xóa nhòa trong lịch sử hoạt động của bảo tàng này. Nhưng hơn thế, nó là hồi chuông cảnh báo cho toàn thế giới rằng không nơi nào là bất khả xâm phạm nếu sự chủ quan còn tồn tại. Những báu vật hàng trăm năm tuổi, biểu tượng của lịch sử và ký ức nhân loại có thể biến mất chỉ trong vài phút, nếu chúng ta không bảo vệ chúng đúng cách.■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Bức tranh nhiều mảng sáng tối

● **LƯƠNG SAN**

Thái Lan đang chứng kiến sự gia tăng nhanh chóng và đáng chú ý về số lượng người sống thọ trên 100 tuổi. Hiện, quốc gia này có hơn 45.000 người sống thọ từ 100 tuổi trở lên, đứng thứ năm toàn cầu. Thành tựu này phản ánh những tiến bộ vượt bậc trong chăm sóc y tế, chế độ dinh dưỡng ngày càng đầy đủ và nhận thức xã hội được nâng cao về việc sống khỏe mạnh khi về già.

Tuy nhiên, đằng sau con số ấn tượng ấy là một bức tranh nhiều mảng sáng tối. Sự gia tăng tuổi thọ đang tạo ra sức ép lớn đối với hệ thống phúc lợi và chế độ hưu trí của Thái Lan. Khi mô hình gia đình truyền thống dần thu hẹp, sự hỗ trợ từ người thân giảm sút, trong khi các chính sách an sinh xã hội chưa theo kịp thực tế.

Truyền thống châu Á, trong đó có Thái Lan, từng dựa vào mô hình gia đình nhiều thế hệ sống chung, nơi người cao tuổi được con cháu chăm sóc. Nhưng với xu hướng đô thị hóa, gia đình hạt nhân và tỷ lệ sinh giảm, mô hình này đang dần mai một. Một người trẻ hôm nay có thể phải chăm sóc bố mẹ già trong gia đình, giữa lúc bản thân họ còn chưa đủ khả năng kinh tế để ổn định cuộc sống riêng.

Nghiên cứu xã hội học cho thấy, hầu hết người sống đến 100 tuổi hiện nay vẫn hạnh phúc nhờ sự hiện diện của gia đình, cảm giác tự lập và kết nối cộng đồng. Nhưng thế hệ sau, nếu sống thọ như vậy mà thiếu đi những yếu tố đó, thì hưu trí sẽ không còn là khoảng thời gian nghỉ ngơi thanh thản, mà là một hành trình dài của sự lo âu và bấp bênh tài chính.

Hệ thống hưu trí hiện nay vốn được xây dựng theo mô hình "20 năm học, 40 năm làm, 15 năm nghỉ" đang trở nên lỗi thời. Khi con người có thể sống thêm 30, 40 năm sau tuổi nghỉ hưu, thì rõ ràng mô hình này không còn phù hợp. Cùng với đó, người cao tuổi sử dụng dịch vụ chăm sóc y tế với tần suất gấp đôi so với các nhóm tuổi khác, trung bình người cao tuổi sử dụng dịch vụ ngoại trú khoảng 6,33 lần/năm, trong khi nhóm khác chỉ có 3,53 lần/năm. Do vậy, nếu không có biện pháp ứng phó, tổng chi tiêu y tế công ở Thái Lan có thể lên tới 1,4 nghìn tỉ baht (khoảng 37,8 tỉ USD) mỗi năm vào năm 2032 và thậm chí có thể đạt đến 1,8 nghìn tỉ baht (khoảng 48,65 tỉ USD).

Rõ ràng, cần có sự chuẩn bị từ bây giờ cả về chính sách, giáo dục tài chính cá nhân và thay đổi quan niệm xã hội thì áp lực hưu trí sẽ không chỉ là vấn đề của người già, mà là gánh nặng của cả quốc gia. Tuổi thọ tăng là thành tựu, nhưng chỉ thực sự đáng mừng khi tuổi già đi kèm với chất lượng cuộc sống, chứ không phải chỉ là sự kéo dài của lo toan. ■